

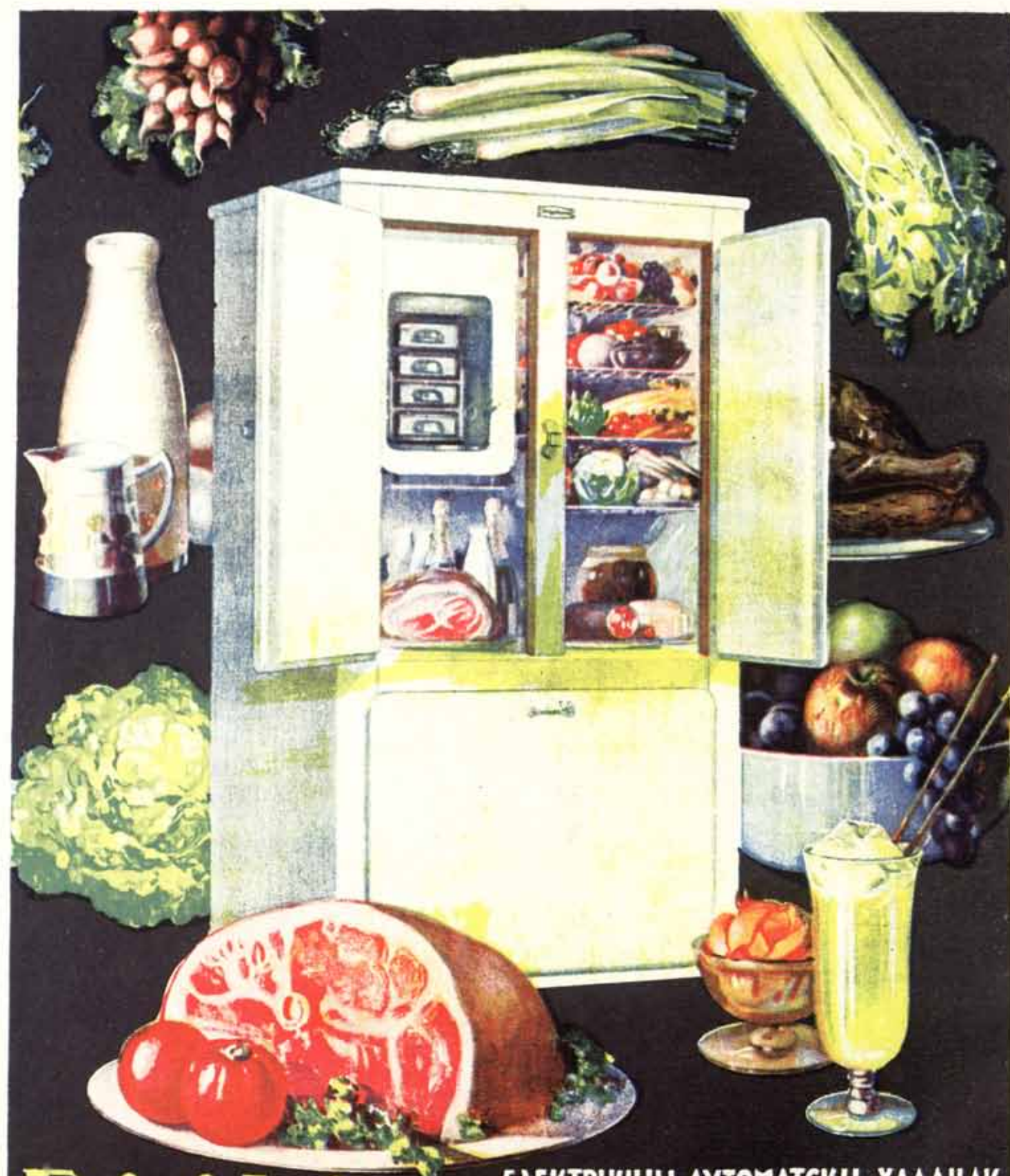
Илустровано Време

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Бр. 2 — 8 III 1930 — цена 4 дин.

Поштарина плаћена у готову

Frigidaire

ЕЛЕКТРИЧНИ АУТОМАТСКИ ХЛАДЊАК
ФАБРИКАТ GENERAL MOTORS CORPORATION
DAYTON, OHIO, U.S.A.

Frigidaire хладњаци израђују се у разним величинама, а сви се типови могу поделити у две групе: једни су намењени за домаћу употребу, а други за хотеле, ресторане, посластичарнице, месарнице, болнице и т.д. И једни и други, поред сталне хладноће, израђују дневно и по неколико килограма леда. •Посетите наше сталне изложбе у Београду и Загребу где можете прегледати све типове хладњака и добити сва обавештења.

Генерални заступник за Краљевину Југославију

НИКОЛА Н. ЗУБЕР

БЕОГРАД • Теразије 34 • Телефон 59-49 и 14-13
ЗАГРЕБ • Гундулићева улица 7 • Телефон 68-71

10 златних правила за неговоње косе!

1. Купујем само Елида Шампон*.
2. Узимам половину садржине кесице, јер то је права количина за бубикойф.
3. У хладној води расипиш сасвим прашак.
4. Перем шемељно косу а пришом снажно масирам шеме.
5. Пену пажљиво исперем шойлом водом.
6. У последњу воду за испирање нацедим пола лимунa. Особишo подесно за плаву косу.
7. Пажљиво осушим косу.
8. Чешљам је лако а пришом ипак брижљиво.
9. Сад знам сигурно, да је моја коса као свила мекана и гуйка.
10. Купујем Елида Шампон за идући пут*.

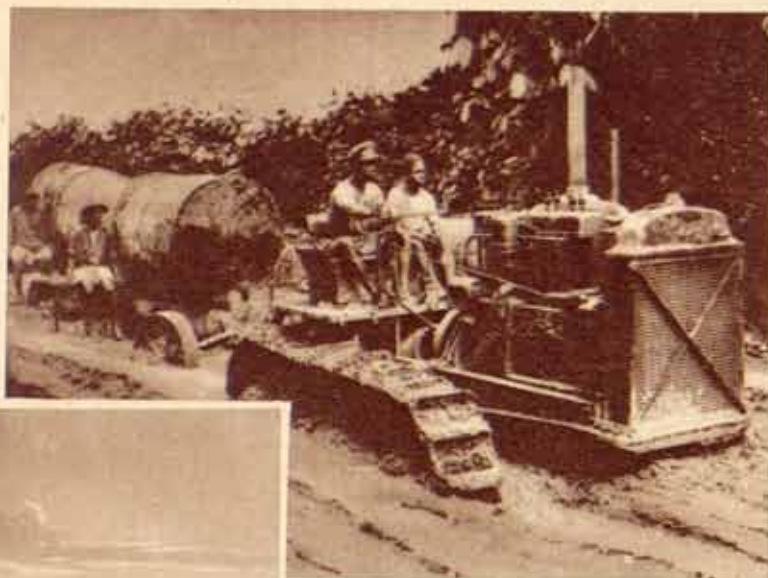
*Кад се пријатељи диге мојој коси, природно је да им препоручујем увек само:

ELIDA SHAMPOO

CATERPILLAR

REG. U.S. PAT. OFF.

„ГУСЕНИЦА“ ТРАКТОРИ

Катерпилар оре ледину

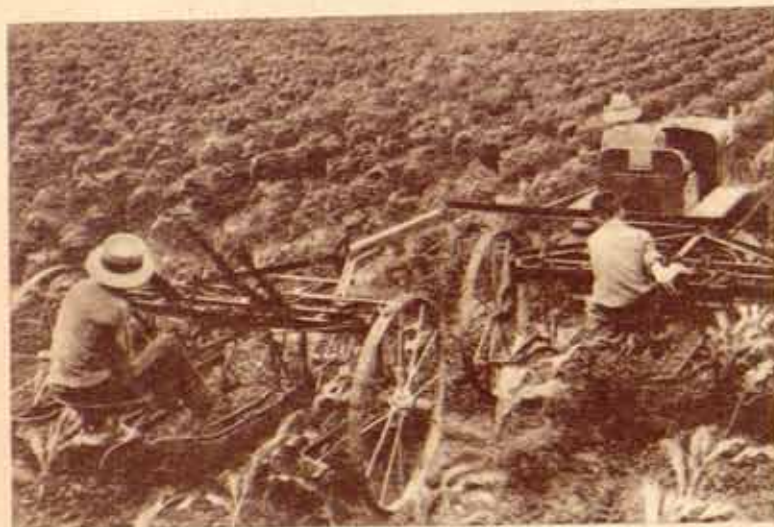
Катерпилар по најгорим путевима,
Шумска индустрија у Африци

У служби авиације

Катерпилар савлађује и најтеже
узбрдице

КАТЕРПИЛАР

Катерпилар праша и окопава кунџуџ

Катерпилар трактор
ОПШИННОУСТРОЈА ОНИ

В. Х. СМАЛ - БЕОГРАД

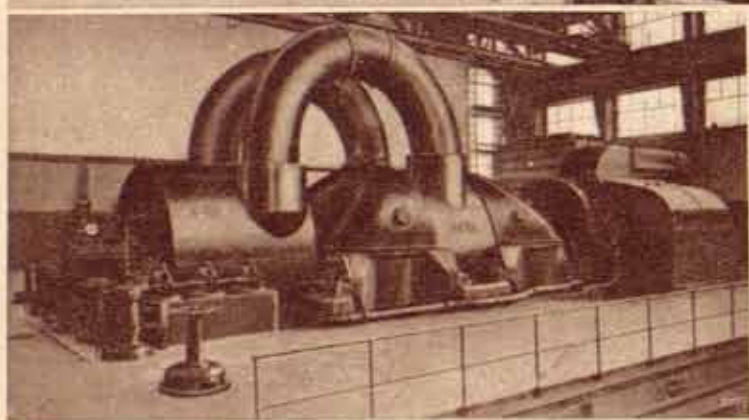
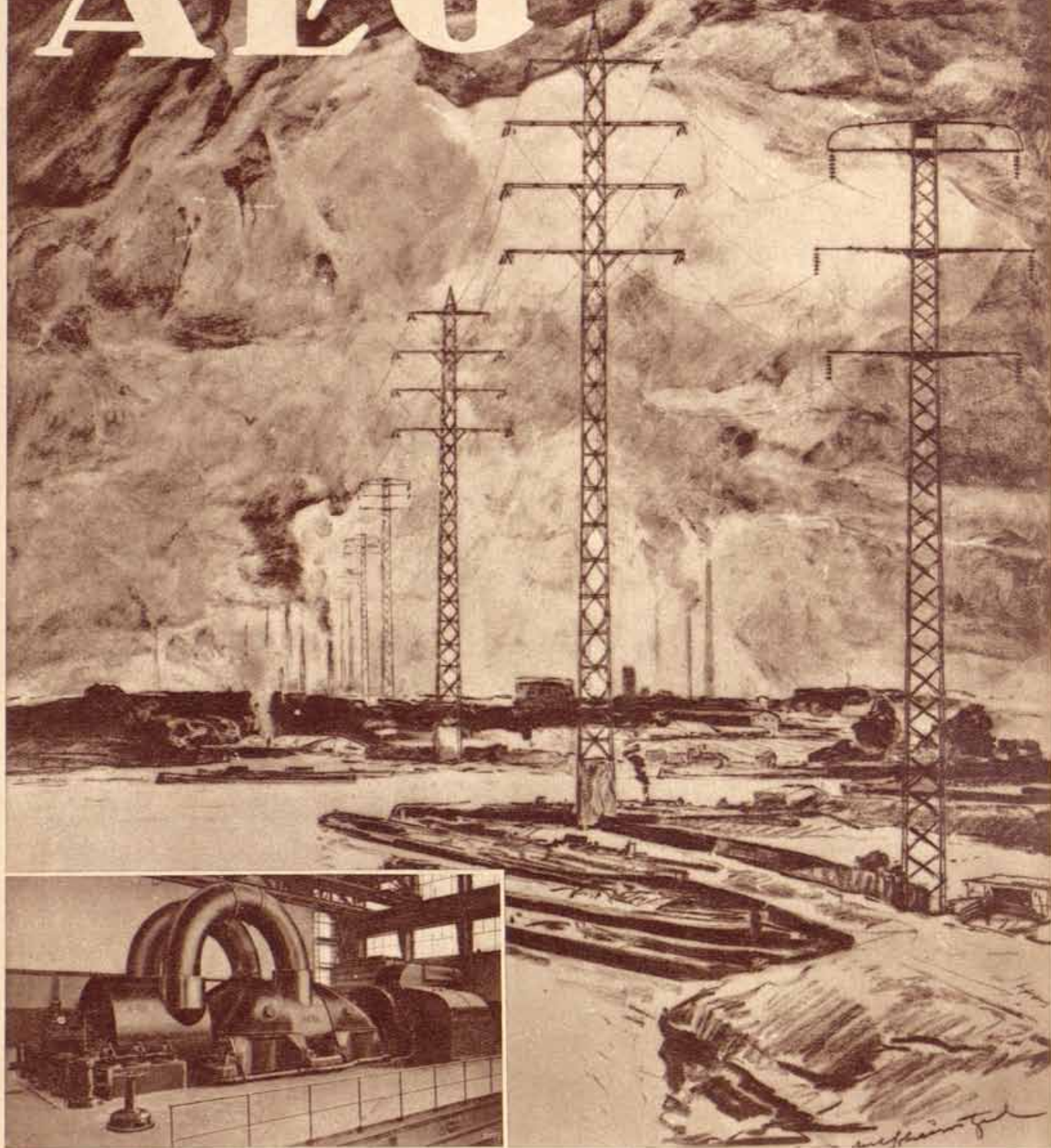
МИЛЮША ВЕЛИКОЛ 22

22-43 ТЕЛЕФОН 20-22

CATERPILLAR

REG. U.S. PAT. OFF.

AEG

АЕГ парна турбина од 85.000 киловата монтирана у електричној централі Порнебиц. У погону од 20. нов. 1929.

Далековод високог напона од 100.000 волти на раскршћу реке Шпрее, изведен од А. Е. Г.

Велико стовариште свих врста електромотора, апарата, електронумпи и т. д. Изводи све врсте електричног постројења

Генерално заступство: ЈУГОСЛ. А. Е. Г. ЕЛЕКТРИЧНО ДРУШТВО А. Д.
БЕОГРАД, БРАНКОВА 30 — ТЕЛЕФОНИ: 4-63, 24-75, 33-34

Хумор

Једна необјављена прича из Старог Завета

Када Господ Бог створи свет и даде светлост и даде мрак, и окити земљу растињем и насели свима животињама, науи да створи човека који ће у свему томе живети и уживати.

И створи Адама и Еву.

И задовољан својим делом поуми да их одликује парочитим врлинама које је осталим животињама ускратио.

И он призва једнога дана Адама и Еву к себи и рече им: „Хоћу да вас одликујем врлинама које сам осталим животињама ускратио!“

А Адам и Ева одговореше: „Хвала ти, Господе!“

— Теби — рече Господ — Адаме, дарујем разум и теби, Ево, лепоту!

А Адам и Ева опет рекоше: „Хвала ти, Господе!“ и одоше срећни и украшени овим врлинама.

А не прође тек нешто мало времена и Адам једнога дана дође Господу на жалбу.

— Велику си ми неправду учинио, Господе — поче се он жалити Богу — Дале ми разум а Еви лепоту. Што њој даде јаче оружје од онога што га мени даде. Разум је бедна и слаба сила пред женском лепотом.

— Па шта би ти сад хтео? — запита га Господ.

— Да ти вратим, Господе, разум кад и онако не могу њиме да се користим пред лепотом; а да ми даш што друго.

— Разделио сам, Адаме, све особине које сам имао ал ево, остао ми је један пар рогова, даћу ти њих место разума.

— Хвала ти, Господе! — рече Адам и натаче рогове.

И како тада би, при стварању света, тако све до данас. Еви остаде лепота а Адаму рогови.

Б. Нушић.

— Још ниси свирао своју лекцију из клавира, ајде ако свираш даћу ти два динара.

— Така је бољи од шебе: он ми је дао четири динара да те свирам.

— Када изиђеште господин Кон?

— Идем на свадбени пуш, оженио сам је јуче.

— Како на свадбени пуш без господоће?

— На шако, неке мора да чува лућан.

Шта ради ваш брат?

— Па он је, сиромах, умро још пре осам месеци.

— А-аа, па зашто га ја нише не виђам.

Професор Лапони, лични лекар Ахиа XIII имао је обичај, да моли клијенте да се складе у собици до ердинације да би хитало до пружу. Једнога дана због један клијент обичај. Напомене изабри у собици и окрива се: немам времена да одлучим, рече ми лекар. Човек се свуче и кад је дошао на постојел због кога Лапони, који га одмах зајави: „Шта ти особини?“ — „Ништа, само ми је зима“ одговори човек и одмах објасни свој долазак: „Послао ме ваш кројач да вам узмем меру“. И онда оуна морао је доктор Лапони да се свуче.

Судија: Па вар ни мало нисше помислили на своју будажности, када сје иокрали шолуки некако?

Ошужени: Јесам господин судија, одмах сам га дао на књижицу.

ПРЕД КОНЗИСТОРИЈОМ.

— Ваш муж вас ошужује да сје с оним господином били с недоушшеним односима?

— Није истина, ја сам... доушшила.

— Молим вас, кондуктер, колико се плаћа пушбокс до Славије?

— Три динара.

— А за шорбу?

— Ништа.

— Онда ми понесите шорбу.

— Драги мој, шеби је збо, да лопем доктору Воју?

— Познајеш га?

— Врло добро, он је лечио моја два невојна мужа.

— Не, не, не треба оздравити сам.

Аха, врло добро, ево нам четвртога за брици!

Илустрисано Време

БРОЈ 2.

БЕОГРАД, 8. МАРТ 1930.

1. ГОД.

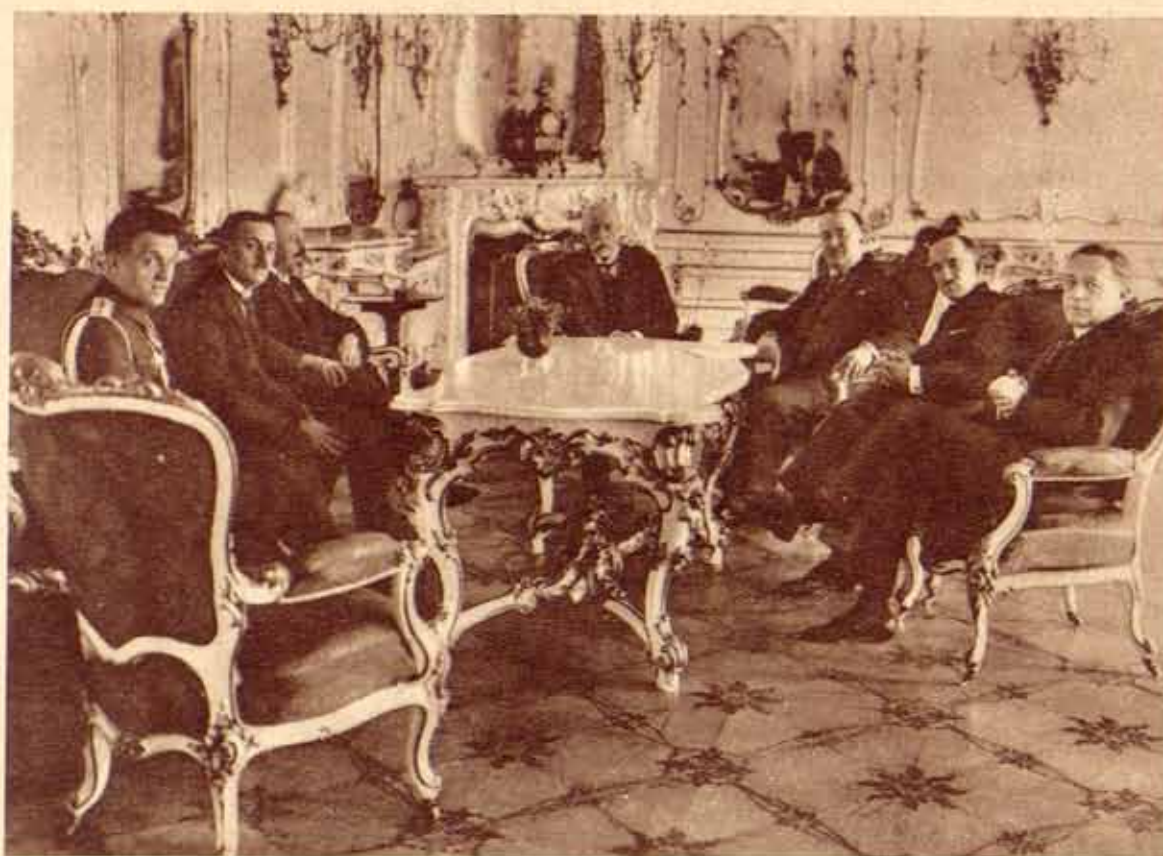

Н. В. Краљица Марија (у средини) и румунска принцеза мајка Јелена (десно) у хигијенском музеју и поликлиници
(Наша слика показује момент кад једна сиротица предаје Н. В. Краљици молбу за помоћ)

Н. В. Краљица Марија (у средини) и румунска принцеза мајка Јелена (десно) у хигијенском музеју и поликлиници
(Наша слика показује момент кад једна сиротица предаје Н. В. Краљици молбу за помоћ)

Поводом г. Масарикове осамдесетгодишњице

Povodom g. Masarikove osamdesetgodišnjice

Јуче је цео чехословачки народ прославио на свечан начин осамдесети рођендан чвора председника г. Томе Масарика, творца данашње чехословачке државе. Горња слика: пријем нашег посланика у Прагу, г. Д-р Анђелиновића, код г. Масарика, после предаје акредитива, крајем марта 1929. (С лева на десно: г. г. генерал Блаха, секретар нашег посланства Мартиниц, канцелар Д-р Шаман, Масарик, Д-р Анђелиновић, Д-р Бенеш, Д-р Штримол, шеф протокола)

Јуче је цео чехословачки народ прославио на свечан начин осамдесети рођендан свог председника г. Томе Масарика, творца данашње чехословачке државе. Горња слика: пријем нашег посланика у Прагу, г. Д-р Анђелиновића код г. Масарика, после предаје акредитива, крајем марта 1929. (С лева на десно: г. г. генерал Блаха, секретар нашег посланства Мартиниц, канцелар Д-р Шаман, Масарик, Д-р Анђелиновић, Д-р Бенеш, Д-р Штримол, шеф протокола)

Последњи снимак г. Масарика
Poslednji snimak g. Masarika

г. Масарик, за њим председник владе г. Удржаљ, приликом војних маневара у Оломоуцу (Моравска) у разговору са војним изасланицима.

г. Масарик, за њим председник владе г. Удржаљ, приликом војних маневара у Оломоуцу (Моравска) у разговору са војним изасланицима.

Са свих страна

Занимљиви навални објекти

Zanimljivi navalni objekti

Необичан изглед енглеског носача авиона „Courageous“ (Храбри) који је стигао у Девопорт на оправку из Средоземног Мора.

Необичан изглед енглеског носача авиона „Courageous“ (Храбри) који је стигао у Девопорт на оправку из Средоземног Мора.

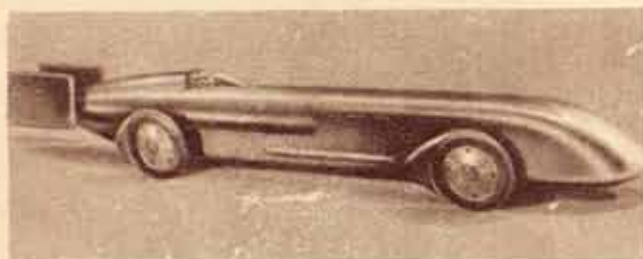
Храбри
енглески носач авиона
Hrabri
енглески носач авиона

Док заседања Навална конференција у Лондону, једна страна сила поручила је у Сутану већи број обалских моторних чамаца за бацање торпеда. Брзина чамаца је 45 миља.

Док заседања Навална конференција у Лондону, једна страна сила поручила је у Southand-u већи број обалских моторних чамаца за бацање торпеда. Брзина чамаца је 45 миља.

Моторни торпедо-чамац — Motorni torpedo-čamac

Нови шпкачки аутомобил Daimler-Benz, којим ће се покрити до се шкче
латски рекорд брзине у Дамшону

Обако изгледа најновији тип лондонског аутобуса, који ће кроз кратко време бити пуштен у саобраћај. Аутобус је снабдевен најмодернијим комфором и савршеним новим распоредом у унутрашњости кола.

Овако изгледа најновији тип лондонског аутобуса, који ће кроз кратко време бити пуштен у саобраћај. Аутобус је снабдевен најмодернијим комфором и савршеним новим распоредом у унутрашњости кола.

Д-р Мие — Д-р Мие

Инџинџер Д-р Мие пронашао је нов материјал за зидање, који ће превазићи све досадашње материјале, па чак и циглу, у једнојности и издржљивости. Састоји се из једне врсте лаког бетона. Назвао је свој производ „Normalplatte“.

Инџинџер Д-р Мие пронашао је нов материјал за зидање, који ће превазићи све досадашње материјале, па чак и циглу, у једнојности и издржљивости. Састоји се из једне врсте лаког бетона. Назвао је свој производ „Normalplatte“.

Један нов тип лаког и брзог америкашког танка
Један нов тип лаког и брзог америкашког танка

Француска влада одлучила је да претвори у народни музеј кућу у Вандеји у којој се родио Клемансо.
Francuska vlada odlučila je da pretvori u narodni muzej kuću u Vandeji u kojoj se rodio Clemanso.

Приликом 14-то годишњице велике Верденске битке, подигнута је у Дуомону кула светилја која ће осветљавати гробове палих хероја.

Prilikom 14-to godišnjice velike Verdun-ske bitke, podignuta je u Douaumont-u kula svetilja koja će osvetljavati grobove palih heroja.

Рушење манастира св. Симеона у Москви. Изглед цркве на први дан рушења.

Rušenje manastira sv. Simeona u Moskvi. Izgled crkve na prvi dan rušenja.

Шума Краља Петра Ослободиоца у Палестини

Прилозима југословенских Јевреја сади Јеврејски народни фонд (Фонд за откуп и амелиорацију палестинске земље) на обронцима Гинетара у средишњем Јерусу у Палестини *Шуму Краља Петра Ослободиоца*. О саћењу шуме израђена је за Његово Величанство Краља Александра уметничка ли-

мама. Слика приказује Балфурову шуму после годину дана. Шума Краља Петра Ослободиоца доказаће Јеврејима целог света побезаност југословенског Јеврејства са земљом отаца, а уједно и њихово поштовање према Краљевском Дому Карађорђевића.

Г. УСИШКИН
G. Usiškin

плума коју ће Његову Величанству предати претставници Јеврејског народног фонда у Југославији. Освећење Шуме Краља Петра Ослободиоца извршио је 2. марта о. г. председник директорија Јеврејског народног Фонда у Јерусалиму г. М. М. Усишкин. Потпуњавање палестинских гонети тежак је посао, како се види по сликама које приказују приправне радове на Гинетару у Балфуровој шуми, у непосредној близини ново-засађене Шуме Краља Петра Ослободиоца. Систематским радом Јеврејског народног фонда постижу се лепи резултати, који обезбеђују поправљање климе богатим шу-

У Бомбају је жива борба за независност Индије. Жена, Камаладеви Шатонадна држи пред масом говор за независност Индије.

U Bombaju je živa borba za nezavisnost Indije. Žena, Kamaladevi Satopadīa drži pred masom govor za nezavisnost Indije.

Једна ошмена евројска свадба
Jedna otmena evropska svadba

У моденским круговима и новинама веома се много говори и пише о венчању војводе Вестминстера са гђицом Лејлом Понсонби. Младенци су отпутовали на војводиној јаhti „Cutty Sark“ у непознатоме правцу.

И моденским круговима и новинама веома се много говори и пише о венчању војводе Вестминстера са гђицом Лејлом Понсонби. Младенци су отпутовали на војводиној јаhti „Cutty Sark“ у непознатоме правцу.

Јаhta војводе Вестминстера „Cutty Sark“
 Јаhta војводе Westminstera „Cutty Sark“

Најскупљи букет • Najskuplji buket

Филмска глумица Лили Дамита добила је у Њу Јорку у кошуљу Асигорх венчање од оркестра у вредности од 1000 долара
 Филмска глумица Лили Дамита добила је у New Yorku у тобелу Astora венчање од оркестра у вредности од 1000 долара

Мушке нарамнице прешле су и у женску моду. За спорт и strand готово све даме на ривјери подржавају сукње нарамницама.

Мушке нарамнице пређе су и у женску моду. За спорт и strand готово све даме на ривјери подржавају сукње нарамницама

Једна сцена са зимске илаже у Кану
 Jedna scena sa зимске плаже u Cannes-u

Наше слике

НОВИ
АКАДЕМИЦИ

Марко
Костренчић

Јосип
Племећ

Никола
Радојчић

Рајко
Нахрихтер

Петнаестог фебруара одржала је Академија Наука свој скуп на коме су изабрани нови дописни чланови. За друштвене науке изабран је г. Др. Никола Радојчић, професор универзитета у Љубљани и г. Др. Марко

Костренчић проф. Универзитета у Загребу. Г. Радојчић је много урадио на домаћој историји, а г. Костренчић је познати правни историк у Хрватској. За природне науке изабрани су г. Јосип Племећ, математичар,

а за филологију г. Рајко Нахрихтер, словенски филолог, обојица на Љубљанском Универзитету. За исту групу изабран је и г. Петар Скок романски филолог на Загребачком универзитету.

Г. Албер Тома у Београду

У прошли четвртак стигао је у Београд г. Албер Тома, генерални директор Међународног бироа рада у Женеви.

Г. Албер Тома је једна од најистакнутијих фигура Европе. Неуморни радник на социјалном пољу, он спада међу главне творце модернијег социјално-радничког законодавства у Европи. Међународни биро рада у Женеви, коме је он на челу, једна је институција од највећег социјалног значаја, чији је задатак и циљ да кроз законодавства национална и путем међународних конвенција обезбеди заштиту радника.

Г. Албер Тома није сада био први пут гост Београда. Посетио је нашу престоницу још 1924, па 1926 и 1927 године. За Београд га везују и тесне родбинске везе, јер се његова ћерка, још као студенткиња, удала за нашег крагујевчанина г. Драшковића, сад чиновника Министарства спољних послова.

Г. Тома је одржао у Београду једну конференцију са претставницима радничких комора и радничких организација, једну конференцију са послодавцима, једну конференцију са Министром социјалне политике г. др

г. Тома и г. Кумануди, приликом посете
г. Томе у Министарству Иностранних Дела

Матом Дринковићем, састанак са замеником Министра спољних послова г. Куманудијем, и једно предавање на Народној Универзитету. Примљен је код Претседника владе г. Петра Живковића и био је у аудијенцији у Двору, где је позван на ручак.

Био је гост на свечаним ручковима Министарства спољних послова и послодавачких организација и на свечаним вечерама Радничке коморе и Министра социјалне политике.

Г. Тома је отпутовао из Београда за Атину у прошли понедељак.

Јубилеј госпође Арсеновић

Истакнута чланица престонишког позоришта г-ђа Теодора (Тода) Арсеновић прославила је двадесетпетогодишњицу свога уметничког рада 5. о. м. Она је у овој кући и отпочела сво-

ју глумачку каријеру. Још од самога почетка пришла је у главним улогама из нашега националног репертоара у којима је често привлачила симпатије публике не само игром већ и складним и пријатним алтом, који је врло често био одвлачио и у оперске роле, нарочито у самоме почетку, када

се опера почела код нас тек заводити. За своју прославу изабрала је национални комад М. Петровића „Чучух Стала“ са музиком г. С. Христића, којом се он први пут појавио пред нашом публиком као композитор још 1907 године. Г-ђа Арсеновић одиграла је своју улогу пред пуном кулом и пуним аплаузом, обасута цвећем и поклонима. Њ. В. Краљ је одликовао г-ђу Арсеновић орденом Св. Саве IV. степена, који јој је синоћ предат на самој сцени за време прославе, после говора управника г. Пређића. Многи дрови које је г-ђа Арсеновић добила од својих пријатеља показују колике симпатије ужива јубиларка у својој околини.

Једна сцена из 3 : 1 од Пеције Пејровића, у којој главну улогу игра г-ђа Арсеновић

Крај балске сезоне

„Калемегдану“ у павиљону Друштва „Цвијете Зузорић“, која опет носи рекорд у оригиналности и декору.

Добили смо снимке и са две оригиналне забаве у унутрашњости: „Јапанске забаве“ у Новоме Саду и „Рококо бала“ у Славонском броду.

Последња балска сезона показала је у опште, и у Београду и у унутрашњости, много већу живост, него што је то било прошле године. У Београду је последњих дана било још врло много успешних, али мање запажених забавних вечери: забава резервних авијатичара, костимирана забава Хуманог друштва женске заједнице на Вождовцу, где је било врло успешних костима; и т. д.

Великим балом 15. о. м. у Официрском дому Цокеј-клуб, изгледа, завршава балску сезону већег стила, да би ускоро отворио сезону трка и пренео забављање у разне београдске клубове.

Рококо бала у Славонском броду
г-ђа Хилда Дамбовић (дама)
г-ђа А-р Хадничке (кавалер)

Последњи дани балске сезоне својски су искористишени и у Београду и у унутрашњости, неки с већим, неки с мањим материјалним успехом. Од тих последњих балова успео је највише „свесловенски бал“ Кола Сестара. То је био уједно и најпосећенији бал у овој сезони.

Једна исто тако занимљива забава била је уметничка забава „на Малом

Једна група са Свесловенског бала кола сестара у Београду.

Једна група сејши са Јапанског бала у Новом Саду

Изложба јела у Београду

У уторак 4. марта приређена је изложба јела у Београду у кафани код Два сокола. Изложба је веома успела. Изложена јела била су збиља достојна пажње, а посета је за све време изложбе била велика. На крају изложбе, жири који су сачињавали г. г. Ђирија Жижек, начелник Мин. трговине и индустрије, А. Б. Херенда уредник Времена и два стручњака куvara, поделио је награде највреднијим излагачима.

Подељене су две куварске награде са пет диплома.

Прву награду, сребрни сервис за чинијаре, добио је г. Брезина из куће Српског Краља. Награђено дело претставља једну вавредну вајарску творевину: бисту младе девојке са књигом, на постаменту од желатина, вавредно декорисаном у виду неког подморског пејсажа. Другу награду, сребрни сервис за ланкер, добио је г. Јован Цапа, из куће Експрессора. Награђено јело је један фазан у сосовима и желатину, са гарнирунгом од поморанџи.

Прву посластичарску награду, сребрни пехар, добио је г. Грубер, за дивну групу воћа, израђеног од марципана. Та израда била је тако особита, да није било посетиоца, чији се поглед на њу није зауставио.

Награђени рад г. Брезине из куће »Српски Краљ«. биста израђена од рибе

Најбољи женски сирелац у Београду

На салонском гађању Врачарског Лобачког Удружења, добила је прву награду гђа Драгица Милошевић

Југословен победник на међународној фризерској утакмици у Лондону

Г. Саба Јовановић, фризер из Срема, добио је сребрни пехар, прву награду на међународним фризерским утакмицама у Лондону

Први пролетни модели

Костим за купање од црног и роза жерсеа за зимску плажу. Монограм је на пеоару. Капа црвена од буне.

Шешир од беж филца
Šešir od beige filca

Боја драп-марон.
Окобратник и
ибице од крзна

Хаљина од крена сасон
а капут од каше, са
белим окобратником.

Хаљина од штампаног сомота, гар-
нирана креп-де-шином

Вечерња хаљина од муселина
и чипаха од свиденог шнуре

Пролетња блуза - Proletnja bluzа

Хаљина од црвеног креп-де-шин-а капут од
бунене тканине

Haljina od crvenoga crep-de-čin-a kaput od
vunene tkanine

И хаљина и капут сиви (грао). Капут од бунене тканине. Ха-
љина од сомота са три волана

Овај човек тражи једног миша,
а њих има двадесет. Набите их!

Преломите на два дела једну обичну жижицу, али не сасвим, већ тако да се крајевима држе један за други са неколико блаћана. Поставите их, тако сломљене, на грлић једне флаше и ставите на жижицу пола динара у сребру.

Упитате затим присутне, хо из друштва може, не додирујући ни пола динара ни флашу ни жижицу, учинити да пола динара падне у флашу. Видећете да ће сви дуго покушавати, али неће наћи начин, који је врло прост. Састоји се у оброти: замочите прст у чашу воде и наднесите га над утао који чини пребјена жижица, пустите нећ кане на сам тај утао једна или две вапи воде; одмах ће дрвена блаћна, набубрела од воде, почети да се исправљају и видећете да ће се утао жижице отбавати све докле доћ пола динара не упадне у флашу.

Животиње пред радиом

Зар то није смешно? Мора да нас чуди да и мршве сивари говоре ко људи.

А ми не умено ни ко ове сиваре, Ослаћемо хвек живошине праве.

Мишко и Божићне виле

2 наставак

3.

Ту наш Мишко виде да је ово магаре изгубило једно уво и стражњу ногу, а био се сав и олињао.

Магаре уздахну. „Ја сам“, рече оно, „до ономадне припадао једном дечку. Он ме је звао Ацко, и био сам му дуго времена најмилија играчка. Али сад неће ни да ме погледа јер му је његов кум за рођендан купио ауто, па је мене одмах бацио“.

4.

„Ах“, рече Ацко, — „само кад бих могао још ово до Божића да стигнем на једно место које мени овако рађеном сада треба, — ја знам да бих опет могао бити срећан!“

Мишко слуша све што му Ацко прича, кад се наједаред зачу један изненадан глас. Неко је као луд звонио у ручно звонце. И Мишко и Ацко се тргоше и осврнуше. Глас је долазио сасвим из близа, док Ацко викну:

„О Боже мој! Ено већ звони за полазак! Молим те узми ме за ту узицу па ме одвучи ето том стазом: бојим се закаснићу“.

ТРИ БАТАЛИЈЕ

Био је једном један старац, који осећајући да су му дани избројани, позва своја три сина. Најстаријем даде петла, средњем срп, а најмлађем мачку. „Стар сам“, рече он, „крај ми се ближи, и желео бих да вам штогод оставим, пре него што умрем. Новаца немам, а оно што вам остављам не претставља велику вредност, и на вама је да ове моје поклоне претворите у богатство. Ако само потражите земљу где су ти поклони непознати срећа ће вам се одмах насмејати.“

После очеве смрти најстарији син крену у свет са својим петлом али где год је стигао, у свакој вароши је још из далека видео петла да стоји на црквеном торњу и окреће се према ветру. По селима је чуо кукурекање на сваком кораку и према томе његова тица није била никаква новина, а још мање нада да се обогати. Најзад је стигао на једно острво, чији становници нису никад чули за петла и нису знали како да распознају време. До душе, знали су, кад је било јутро и вече, али ако би се ноћу разбудили, појма нису имали, који је час. „Погледајте!“ рече им он, „како је то племенита животиња! Као какав витез! На глави има поносну црвену кресту, а на петама мамузе! Три пута ноћу кукуриче у одређени час, а при његовом трећем певању сунце се диже. Али, то није све; по некад он кукурике и у току дана, и тада знајте да ће се време променити.“ Ово се становницима врло допало; провели су будни целу ноћ и на њихову велику радост чуше, како је петлао сјајно показивао сате: два, четири, шест. Онда га запиташе, да ли је та тица на продају и по коју би га цену продао. „За онолико злата од прилике, колико магарца може да понесе“, рече он. „Врло повољна цена за такву животињу“, повикаше они у глас и пристадоше да му плате колико је тражио.

Када се вратио кући са својим благом, његова се браћа силно зачудише; и други рече: „кренућу и ја сада у свет да покушам да опробам срећу са мојим српом. Али то није изгледало тако сјајно, као што је он замишљао, јер на ма коју се страну упутио, сретао је сељаке са српом о рамену, баш као што је његов био. Али на крају крајева срећа га је нанела на једно забачено острво, где свет никада није чуо за срп; тамо, када је пшеница била зрела, сељаци су ишли у поље и чупали је из земље; само то је био врло мучан и тежак посао, и већи део жетве био је изгубљен. Сељак поче да ради са својим српом и покоси тако брзо једну огромну њиву, да га је свет посматрао чудећи се отворених уста. Били су одмах вољни да му

даду све што тражи за такво чудесну ствар, али он само узео онолико товара злата, колико је један коњ могао да понесе.

Сада је, разуме се, и трећи брат кренуо да крене у свет и да види, шта ће му његова мачка донети. И тако се и он отисну и испрва се и њему десило исто, што и његовој браћи. Све док се држао копа, није имао никаквог успеха, свуда је било пуно мачака и то толико много, да су мале мачиће бацали у воду чим би дошли на свет. Најзад се реши да пређе на једно острво, где, на његову огромну

срећу, нико никада није видео мачку; и ти несретни становници су били преплављени мишевима толико да су им те мале штеточине скакале преко столова и столица, па били њихови господари код куће, или не. Свет се гласно јадао на ову беду; чак ни сам краљ није знао како да их се отараси из свога двора; у сваком буџаку цијукали су му мишеви и прогризали својим зубићима све што су налазили. Поље рада из дворца било је сјајно — она се одмах баци на лов и док сте трепнули оком она је очистила две собе од мишева. И тада свет поче да преклиње краља да по сваку цену купи ту животињу за добро народа. Краљ му од срца даде све што

је затражио — мазгу, натоварену златом и накитом; и тако се и трећи брат вратио кући за благом, већим од остале браће.

За то време маца се гостила мишевима у краљевском дворцу, и прогутала толико да их је још врло мало остало. Најзад, уморна од свога лова, постала је страховито жедна; с тога је стајала мирно, подигла главу и почела да виче: „мијау, мијау!“ Краљ одмах сакупи све своје поданике кад чу овај необичан јаук, и многи побегоше из дворца, заплашени због тог маукања. Али краљ позва сабор, да се посаветује, шта да ради; и најзад је било одлучено да пошаљу мачки једног гласника и да је опомени, да одмах напусти дворца или да је силом отера. „Јер“, рекоше саветници, „боље је да се помиримо са мишевима (пошто смо се навикли на ту напаст) него да их се отресемо, доводећи наше животе у опасност.“ Према томе један паж оде и запита мачку, да ли она жели да напусти дворца. Али маца, која је жеђ све више морила, не одговори ништа друго до: „мијау, мијау“, што је паж превео са „Не! Не!“ и ту је поруку саопштио краљу. „Па лепо“, рекоше саветници, „онда морамо употребити сву силу, да је истерамо“. И тако наместитиш топове и са свих страна осуше паљбу на дворца. Када је ватра допрла до дворане у којој је била мачка, она скочи кроз прозор и побеже у поље, али је војници нису опазили и наставили су са паљбом све док цео дворца није изгорео до темеља.

Грим.

Две девојчице, две лутке,
два мангупа
и две жабе

(слика без речи)

О   Б за Ђ

У идућем броју
прича за сасвим
малу децу

ЛѢТО. ИВАНОВИЧ.
ВОДЕНИЦА.
Мотив изъ Доске.

Hubosa Marjanović X daje glavom prvi gol za Beogradane iz vrlo loše pozicije;
Nikola Marjanović X daje glavom prvi gol za Beogradane iz vrlo loše pozicije.

У пуном тренингу

U punom treningu

Фаворит за првенство света у боксу, Чаркај, најоштрије се спрема за престојеће велике борбе и титулу шампиона света.

Favorit za prvenstvo sveta u boksu, Charkay, najozbiljnije se sprema za prestojeće velike borbe i titulu šampiona sveta.

Интернационална
утакмица Б.С.К.—Кињижи

Internacionalna
utakmica B.S.K.—Kinjiži

23. фебруара, после дуге паузе, гостовао је у Београду румунски клуб Кињижи из Тимишаре. Ово се гостовање одвијало по веома катастрофално. — Ове је утакмице изгубио са великим резултатом. Против Југославије 1:3, а против Б.С.К.-а 0:8.

23. фебруара, после дуге паузе, гостовао је у Београду румунски клуб Кињижи из Тимишаре. Ово се гостовање одвијало по веома катастрофално. Ове је утакмице изгубио са великим резултатом. Против Југославије 1:3, а против Б.С.К.-а 0:8.

Франсоа Кенски
Свагда, носилаца новог француског рекорда

Greta Kerić, mlada Australijanka postavila je svetli rekord u trčanju sa preponama.

Opasan skak na skijaškim utakmicama u Švajcarskoj

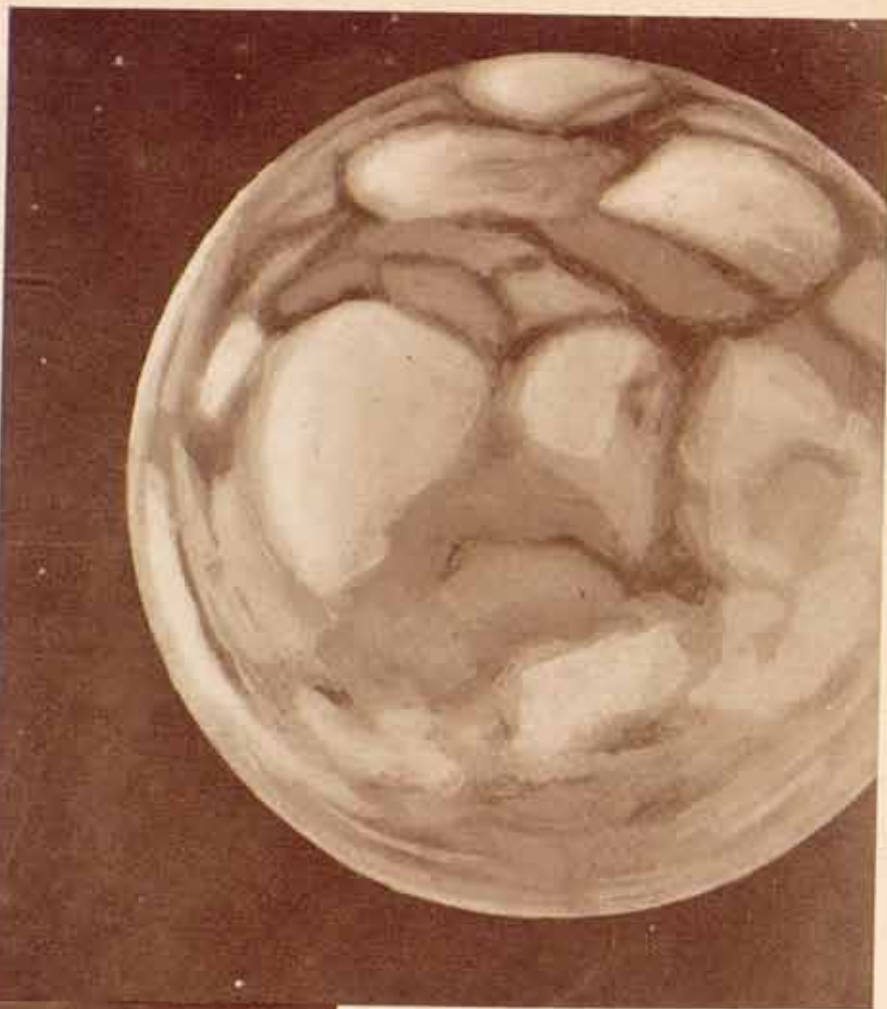
Становници Марса

Марс је најближа планета нашој земљи, наш најближи сусед у свемиру и одувек је изазивао највеће интересовање земљаних становника. То интересовање је постало нарочито велико, кад је спектроскоп открио да су елементи на Марсу отприлике исти као на земљи, па да према томе може тамо да постоји живот и да постоје људи.

Марс је доста мањи од наше земље. Површина му је мало већа од четвртине земљине површине. Значи, да се тамо нашао један Вернов Фелијас Фог, он би, са истим средствима, прешао пут око Марса за 21 до 22 дана. Дан на Марсу траје просечно као наш, то јест 24 сата и 37 минута, али година је скоро двапут као наша и има 687 дана. Годишња доба имају свакако јаче промене температуре од наших, и готово су двапут дужа.

Све ово даје услова веровању, да на Марсу има живота и људи. Ту теорију нарочито је ојачало откриће канала на Марсу године 1877. Ти канали су дуге, зеленкасто-плаве пруге, које пресецају Марс у свим правцима. Њихова ширина цени се на 20 километара.

Марс је старија планета од земље. На њему је атмосфера ређа и вода нестаје. Задржала се још у већим количинама у ле-ду око полова. Ако је Марс старија планета, а има становника, онда је врло вероватно да су и ти становници културнији од нас. Поставило се питање: зар нису те пруге канали, које су Марсовци ископали, да би спровели преосталу воду са полова кроз целу планету и да би створили саобраћајне артерије? Многи угледни астрономи примили су ову претпоставку као теорију и дубоко су убеђени да има становника на Марсу.

Много интереснија је замисао Гистава де Ружа. Поред разних животиња, он је замислио на Марсу и неколико врста разумних створова, више или мање сличних људима. Прву врсту неки прелаз између животиње и човека, назвао је Ерау. То су неки циновски слепи мишеви, са полу-људским главама. Станују по пећинама и хране се као животиње. Свирили су. Али, имају извесну моћ размишљања и дар говора. Друга врста су Марсовци, људи врло слични нама, велики свега као наше десетогодишње дете, пуначки и незграпни. На много су нижем степену културе од нас. Не знају за батру ни за метаде. Станују у колебама од трске и грања. Мирнољубиви су, мирни и доброћудни.

Трећа врста су подводни људи. Живе у дубинама мора, где имају на дну читаву подморска села и варошице. Много су слични људима, само покривени љуштурама и прсти су им спојени опнама, због пливања. Хране се рибом. Њихов степен културе ипак заостаје за људским.

Четврта врста су становници Марса са највећом вековном културом. Њихова тела су већ постала иматеријална и невидљива су за обичног човека око. Они су као од неког саским провидног желатина. Тело им

је наказно. Састоји се од огромне главе, малог тупа и крила. Руку и ногу немају, већ безброј пипака, који им служе за хранење, а сва њихова храна састоји се од чиније крви дневно. Обично пију крв јадних примитивних марсоваца, које тамане. Станују у огромним градовима од кристала, који се спуштају дубоко под море и издижу високо над површином, као зачаране куле.

Претпрошле године, један енглески научник, професор др Робинсон, покушао је да преко најјаче енглеске радио станице упуту депешу Марсу. Дао је депешу по међународној тарифи, са плаћеним одговором. Научници и цео свет очекивали су са највећим интересовањем, али одговор није стигао.

Зашто? Изгледа да др. Робинсон није водио рачуна о једној теорији, која је вероватно тачна: да радио таласи у опште не иду у свемирски простор, већ остају само у границама земљине атмосфере, одбијајући се о више слојеве јонизоване атмосфере.

Пруге на Марсу нису увек једнаке. Оне мењају своју ширину и некад се сужавају, а некад проширују. Астрономи, који заступају теорију канала, мисле да то зависи од ширења, односно опадања бујне вегетације на наводњеним обалама.

Уосталом, сви астрономи и научници не слажу се са теоријом постојања живота на Марсу. По неким је Марс само једна огромна пустина без живота, прекривена црвеним лишајем. Температура на Марсу, тврде они, има тако стаховите скокове, да би убила најјачу животињу. Према овој теорији, једина форма живота на Марсу био би још црвени лишај, који покрива целу планету као огроман мртвачки плашт.

Но, поред Марса, постоји још теорија о становницима на Венери. Али, о томе ћемо другом приликом.

А. Б. Херенда.

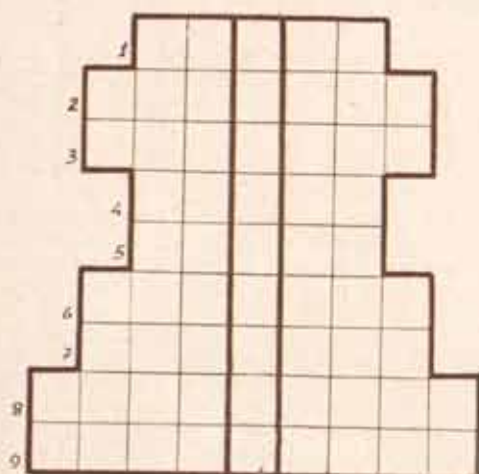
Какви су ти становници? То је питање које је голицило љубопитаност научника, а дало широко поље фантазији књижевника, од којих су неки врло интересанти.

Писац Велс претставио је људе на Марсу као мале наказице, са огромном главом (развијене менталне способности) и закрждалим, готово наказним телом (физичка дегенерација једне старе расе.)

Наградне загонетке „Илустрованог Времена“

Свака наша загонетна биће награђивана са три награде, а да би се оне добиле потребно је да читаоци поштом уредништву тачно решењу загонетку и да поред тога напаше којим ће тачних одговора бити. Три тачна одговора који најпроближније буду предвидели број тачних одговора биће награђени. Уредништво ће одговоре примати за десет дана од дана изласка листа. Закасниели одговори неће се узимати у обзир. На поштом треба ставити: Уредништво Нагустованог Времена, и залепити купон који носи број загонетке, Одговори без овог исеча неће се узимати у обзир. Напомињемо да се сваком послатом решењу мора приложити тачна адреса (занималце, место, улица и број куће).

Загонетка бр. 2

a₁, a₂, a₃, a₄, a₅, a₆, a₇, a₈, a₉, a₁₀, a₁₁, a₁₂, a₁₃, a₁₄, a₁₅, a₁₆, a₁₇, a₁₈, a₁₉, a₂₀, a₂₁, a₂₂, a₂₃, a₂₄, a₂₅, a₂₆, a₂₇, a₂₈, a₂₉, a₃₀, a₃₁, a₃₂, a₃₃, a₃₄, a₃₅, a₃₆, a₃₇, a₃₈, a₃₉, a₄₀, a₄₁, a₄₂, a₄₃, a₄₄, a₄₅, a₄₆, a₄₇, a₄₈, a₄₉, a₅₀, a₅₁, a₅₂, a₅₃, a₅₄, a₅₅, a₅₆, a₅₇, a₅₈, a₅₉, a₆₀, a₆₁, a₆₂, a₆₃, a₆₄, a₆₅, a₆₆, a₆₇, a₆₈, a₆₉, a₇₀, a₇₁, a₇₂, a₇₃, a₇₄, a₇₅, a₇₆, a₇₇, a₇₈, a₇₉, a₈₀, a₈₁, a₈₂, a₈₃, a₈₄, a₈₅, a₈₆, a₈₇, a₈₈, a₈₉, a₉₀, a₉₁, a₉₂, a₉₃, a₉₄, a₉₅, a₉₆, a₉₇, a₉₈, a₉₉, a₁₀₀.

Од предњих (61) писмена треба саставити речи наведеног значења, тако, да читајући назначени средњи стубаи добијемо име једне покрајине у нашој земљи.

Тражене речи имају следећа значења:

1. Кога сагаде,
2. Испитивање река,
3. Део војничке одежде,
4. Место у Босни,
5. Део угробе,
6. Објект на железничкој прузи,
7. Средство за лечење,
8. Жена која својевремено испашта,
9. Река у Србији.

Результатом одо паронешке објавиће се
у беојом беоу.

Купон бр. 2

જો કાકો
ઝામીનો

1. Koju je narodnu rec Vuk Karadzic zaboravio da unese u svoj Rjecnik i ako ju je i sam bezbroj puta napisao raspravljajući o narodnom pjesništvu.

2. Zašto su naši prvi pesnici i književnici: Dositej, Vuk, Sarađija i drugi, pored dobrih Ćirilovskih štamparija u Beču i Pešti, štampali svoje knjige čak u Lajpcigu.

3. У коме се добу живота најчешће јављају поједине болести.

4. Koliko se mogu klice zaraznih bolesti na listovima knjiga održati u životu i preneti na druge žude?

5. Kako ćete poznati da li je koje piće fuksinom božadlisano?

Судебный № 40/2010

Друге приче о шаху

Велики персијски песник **Фридузи** написао је у стиховима једно велико дело под називом „Шахнаме“, што значи „књига краљева“. У тој књизи је између осталог на дугачко и на широко, у две приче, описао и постанак шаха.

Фридрих је живео око 1000 година пре Христа. Из његовог се разлагања да видети да је шах тада био веома распрострањен.

Ево прве приче: Персиски краљ Хосроес први, који је владао у шестом веку после Христа и кога су звали „Нуршиван“ т. ј. „праведним“, примио је једног дана изасланиство краља индијског, које му је поред скуповених поклона донело и једну фини шаховску таблу, заједно са фигурама. Предајући краљу шах, вођа изасланиства рекао му је: да га покаже најмудријем његовога двора и додао: да ако његови мудраци изиђу правила те игре т. ј. почетни положај фигура и начин кретања шаховог, да ти мудраци неће имати себи равне у свету и да ће му у том случају индијски краљ плаћати данак. Али ако то они све ово не изиђу, да ће тада он, персиски краљ, имати да плаћа данак индијском краљу и даље веле, да је мудрост највеће добро на свету. Хосроес је тражио седам дана на размисањање, што му је изасланиство одобрило.

Песма даље казује, како се је краљ саветовао са мудрацима, како су они све покушали, али увек без успеха. Најпосле, да је краљев везир узео на себе да ту тајну расветли и како му је то најпосле пошло за руком и дошао до закључка да игра представља бојно поље. Краљ позове изасланиство и везир пред њима покаже размештај фигура: На средини бојног поља постави краља, до њега везира, до њих по

jednog ratnog slona, do ovih po jednog konja sa ratnom opremom i na kraju ubojne kuće. U drugom redu vezir je postavio red pešaka.

Видећи да је везир тачно погодио размештај фигура, вођа изасланства је био запрепашћен и рече: „тај човек пре тога није видео ни једну шаховску таблу, ја о томе нисам ни с ким говорио па ни у самој Индији и не могу да се начудим, како је он могао погодити“.

Из ове приче се не види како је незир решио питање кретање фигура, али се види да је табла имала 8×8 поља.

• У другој причи исти писац вели, да је шах изнађен да би се утешила удова чувеног владара Пируса, који је владао у 4. веку пре Христа. Њена оба сина су се свађали око престола. Млађи њен син пао је у једној битци и она је за његову смрт окрикнула старијег сина Гау. Тај то пориче, али мајка тражи да овај покаже како јој је погинуо син." Докажи ми то, иначе ће моје болно срце препући од туге".

Мудраци се окупљају, споразумевају се и израде шаховску таблу и фигуре, поставе их на места, као што горе изазначи- смо, с тим да пешак који у току игре до- стигне последњу ред табле поставе пешак.

Прича se завршава тиме, što je kraljeva udovica utešena, ali da je ubrzo zatim umrla.

J. M. Opadina

Проблем бр. 9

од В. Милера

Mat y dba poteka

Решење и имена оних лица, која буду тачно решила тај проблем, објавићемо у наредном броју.

Решења ваља слати редакцији овога листа са ознаком на конверти „За рубрику шах“

Књижевни Конкурс Илустрованог Времена

Уредништво «Илустрованог Времена» расписује свој први **Конкурс** за најбољу причу

којој је аутор дама.

Тема потпуно слободна. Према не сме бити деча од две стране овога листа.

Прва награда: Полна вајени
стопарница березична и фламенка
набита М. Т. Стефановича, Марко
Јулијана. Клас Николајева улича број 10.
Златан женски сат с емајлом

Друга награда: 500 динара.

Трета награда: Бесплатан лист
за годину дана.

Остале земљоробне згине, њихе саопштити да буду објављене, конкорданце се редовно изматривају.

[illegible]

Род 54 поданомлене рибомиса 15. мај 1930, салцармо.

Натрабени и припадници ратоборне брбе изјавили су да ће киднаповати свакога који не постоји војносно, дипломатско или политичко.

СНОЊ У АПМЕНИ

Роман

Пол Зиберер

III

Зашто лажеш?

Била је то соба за рад; поред прозора писаху сто. Пред једном фотељом лежао је леш некаквога крупнога и дебелог човека. Одело му је било убрљано црвеним мрљама, а на њему су лежале велике локве крви.

Мур најпре осети неописано гађење, које се развило готово до физичких болова. Израз лица лешине испунио га је грозом, више него ли сам злочин, више него задах крви и он одједном промени своје осећање према ономе убици. Доцније се сећао својих првих утисака: нападали прашину, тањир с колачима међу књигама, разбијена мастионица, некакво благо по њему.

На први поглед није му било непознато лице убијенога.

Мало по мало и не без одвратности он опази да извесне црте ове физиономије потсећају на црте браће Катлајна. Зар ће на свакоме своме кораку морати да се потсећа на своје непријатеље? Па зар је он учинио онај скок само зато да би себи оживео ова гнусна осећања? Извесно је да овај човек, што овде лежи, не може бити један од његових шефова из Беча. Али зашто он њему толико личи на њих? Да ли грамзљиви људи целог света носе исту маску?

И докле га је убила — ако је он то одиста — погледао с пуно мржње када је поред њега прошао, његова жртва, до крајности ауларна, изгледа као да се обрадовала његовој доласку. На полуствореним уснама убијенога човека видео се широки осмех.

Мур чу из суседне собе глас жене која га је звала. Она је говорила француски некакво неваљали и мешавину руске речи, јадикјући и проклињући.

— Нема никога да ми дође у помоћ! Све су слуге изашле. Нема данас више добрих слугу. Тешко мени несрећној! Ах! Када би се све свршило. Не смем више ни да зовем у помоћ, на све стране саме убице, сами лупежи. Ко ће се на мене смилovati?

Мур се одзива оком позиву, и поред одвратности коју је осетио пролазећи поред мртваца чији га је стаклени поглед под надувеним капима гледао с презрењем. У побочној соби нађе се лице у лице с једном елегантном дамом, мало нештачки лотерианом. Он је прво држао да је то кћи убијенога, али је брзо сазнао да је то жена богатога рускога емигранта Николаја Петровића Меликова, који је био као жртва једнога необјашњенога атентата. Нико није видео убицу када је изашао из куће, а нико га није опазио ни када је ушао. Свакако му је Меликов сам отворио врата.

Мур је требало много напрезања па да ма шта разуме од збуњених објашњавања ове жене. Срушивши се у једну фотељу и јечајући, она најзад узвикне:

— Ко сте ви? Ја вас нисам звала!

А, затим додаде:

— Останите, преклињем вас, помогите ми, спасите ме! Тај се демон може вратити.

Мур, и сам много узбуђен, имао је муке да је утиша.

— Немате чега више да се плашите, бар за себе лично, поспојо, рекао јој је. Убицу гоне, а ја нисам ваш непријатељ. Пролазећи улицом учинило ми се да ми дајете знак да уђем; зато сам се одизвао вишем позиву. Ја ћу овде сачекати док вам се не врати послуга. Имам доста времена...

Осетио је да је поцрвенео и додаде:

— Данас, госпођо, имам доста слободна времена... Остаћу врло радо поред вас и истински ћу саосећати с вама у вашој несрећи... много више него што и сами можете замислити... Један необичан стицај околности...

Она му понуди да седне.

— Ви сте тако добри, рече му. Ја сам одмах видела да сте добар човек. Ја сам ту вашу доброту видела када сте прошли улицом, међу толиким рђавим радозналицима којих се ништа не тиче. Ја имам у вама поверења, само у вама. Сви су остали прави демони.

Она поново заплака. Мур је сада видео у коликој је опасности што је остао у овој кући. Гониоци се могу вратити и поставити му ни мало пријатна питања. Али је осећао некакву јаку жељу да потпуно уђе у ову мистерију која га је лично заинтересовала. Међутим није успео да убеди уплакану жену да би требало прећи у другу собу и видети шта ће с мртвцем.

— Матриона је отишла да нађе лекара, рече она, али га неће наћи. Најзад од какве помоћи може бити лекар овоме несрећнику? Мени треба помоћи, мени самој.

И она исприча свој живот. Пореклом је из Петрограда, где је њен отац био официр, па чак, једно време, достојник на двору Александра III. Али када јој је било 16 година они је удају за овога човека. Изгледа да је давала много значаја томе што се удала тако млада. Николај Меликов одвео је своју и сунуше младу жену на Кавказ. Он је тамо експлоатисао многобројне изворе нафте, а она је била приморана да управља имањем које је лежало на десет прста од Суракхана, поред манастира А-тешгах, где су се Парси клањали пламену.

— Ја сам морала сама себи да уредим живот, сасвим сама, рече она. А он — она је избегавала да каже име свога мужа — занимао се само својим изворима и извештајима које су му подносили. Читаве седмине није био код куће, а када се врати бавио се само са страним трговцима; до мене је само кроз врата допирао жагор њиховога разговора.

Мур је хтео да прекрати непотребна и чудновата туђакања госпође Меликов. Шта га се тичу послови ове Рускиње? Он је закључио мир чак и са браћом Катлајн; а какве потребе има да се сада бави појудном бруталношћу некаквога Меликова? Али поред свега тога, он предосећао да је све ово само увод у врло озбиљне ствари које ће се догодити и њега лично тицати.

— Бар да није увек мирисао на онај страшни петролеум, продужила је удовица. Ви не можете себи замислити колико је увек мастно одело. Каква коњушар пре би био за мужа него ли тај тамо.

Она учини један презриви покрет у правцу мртвога човека.

— Па требало је утврдити своју егзистенцију, па ма то било и у најирној тамници, додаде Мур, тек да покрене разговор мало брже.

— Тако је, потврди она. Ја сам успела да се од њега удалим. Вођа племића посетио је нашу кућу, као и господа из адмиралитета и гувермана. Имали смо врло веселе вечери. Када се на њима појавио Николај Петровић, што је било врло ретко, парализовао је све око себе. Није се често усуђивао да то чини у салону, али чим су се гости разишли, почео је да ми пребације. Ви не можете замислити колико је викао. Било ме је срамота од послуге. Татјана, голубица моја, моја кћи, била је већ велика када је, једнога дана, простачки истукао зато што је себи допустила да узме за ручком још једну крушку.

Надежда продужи:

— Никада ми није учинио ни најмањи поклон; морала сам да мољаким за сваки копјеж. Истина је да је Татјанино образовање стајало много новца. Ја сам за њу доводила најбоље професоре из Париза и Немачке, ништа јој није недостајало, ни душевне хране, ни ритмичке вежбе, ни брига за одржавањем њене лепоте.

— Одржање лепоте? понови Мур у себи мислећи на надувано самртничко лице које је лежало неколико корака одатле.

— ...То је све била моја идеја, објашњавала је ова чудна удовица. Ја нисам дала Татјани да буде у додиру са светом; ја сам сачувала њену младу душу од свих ружних брига, као што сам јој лице сачувала од сунца да јој не препроне.

Надеждин глас дрхтао је од узбуђења.

— Ја сам очувала и подигла Татјану за лепоту. Она не зна да ми живимо у изгнанству; она није била присутна када су они црвени ђаволи продри у нашу кућу. Трбало је онда видети њега, овога.

Њена се рука још једанпут пружи према суседној соби:

— Молио је за милост, дрхтао је за свој новац и за свој живот. Ја сам га спасла, ја сам спасла све нас. И то што сам се подала вођи те банде, то, у истини, није ништа страшније него оно када сам се продала Николају Петровићу.

Мур је био згранут од ужаса. Сасвим је заборавио пред каквом је опасношћу; сада је само мислио како ће се спасти ујаса којим је пуна ова луда кућа, где га је радозналост задржала и против његове воље.

Надежда је устала. Он учини то исто. Да ли ће му рећи дрхтао? Неће. Она узвикну:

— Не остављајте ме. Хвала вам што сте ме саслушали. Ви сте ми пријатељ, ја то осећам.

Она је видела да треба нешто одлучно предузети, па додаде:

— Треба да видите Татјану.

Ово име које је она изговарала с толиким одушевљењем, начини на Мура тако јак утисак да није покушао да га се отресе. Пошао је за Надеждом дуж једнога ходника до окупних степеница, које су водиле у једну сасвим одвојену собу. Она се задржа пред вратима гледајући га право у очи:

— Татјана не сме да зна о злочину, рече му са извесном готово непријатељском

енергијом. Она мисли да смо ми дошли у Француску ради разводе. Не треба је узбуђивати гласним говором.

Затим отварајући пажљиво врата они позва умилим гласом:

— Голубице, ево нам једнога пријатеља. Соба је била потонула у полумрак на који је Мур морао прво да свикне своје очи. На сред собе седела је једна млада девојка, увијена у дугу белу хаљину која јој је падала до земље; и лице и руке били су у самим тракама. Виделе су се само две танке дечије руке и два велика ока како посматрају посетиоца. Тони Мур је ћутао, ћутала је и она, али њен поглед изгледао као да је питао: „Зашто лажеш? Цео свет лаже.“

То су биле Лоретине очи!... Лоретине очи! Мур није могао да одвоји своје очи од ових поновно нађених очију. У томе се од једном чуше кораки из ходника. Надежда се љутито окрену.

... Пред једном фотешком лежак је лежио...

— То си ти Матриона? Ко ти је рекао да дођеш?

Она повуче Мура да изађе исто тако брзо као што га је довела, и потрча испред женске која је нашла.

— Шта ти радиш овде, Моћа? питала је писаним гласом. Сад ћеш све да причаш Танечки, стара будало, лудо!

Она се опет врати вратима која је затворила, открише их и рече умилим гласом:

— Није ништа, голубице. Послала сам Матриону у апотеку због моје мигрене. Ти знаш да ја страшно патим од главобоље. Немој се ништа узнемиравати, голубице. Господин ће други пут доћи, он ће нам долазити често, то је наш пријатељ.

Матриона још није отишла се места где ју је госпођа оставила. Била је мала жена, готово кепец, са проседом косом, црвених образа и испупчених груди. Била је боса и држала у рукама каљаче, које је, изгледа, облачила само кад изађе.

— Разуме се, ниси нашла лекара, још је гунђала Надежда. Ниси ништа. Тре-

бало је да те оставим с оним црвеним пазовима.

Она објасни Муру:

— Моћа је служила још код мога деде. Ох! Колико се човек мора љутити с овим светом!

— Немој се толико љутити, маћушка, молила је Матриона, може ти шкодити. Тако ти неба не љути се. Била сам у полицији, онога ђавола још нису ухватили и сад ће да пошаљу неку комисију или тако нешто, чим се комесар врати с параде.

Мур је замишљао лекара како прегледа рану убијеноме човеку, док Татјана, не знајући ништа, ради своје ритмичке вежбе. Можда сада баш игра? Од како више није могао да види њене очи, Лоретине очи, он је гледао да што пре оде.

На излазу Мур је могао сасвим лепо да види Надеждино лице на пуној светлости дана, када га је испраћала. Са једне целе стране скинуло се белило. Изгледало је као

да се подигла некаква завеса, да би се открило мртвачко бледило лица, избразданог браздама суза. Друга половина лица сачувала је вештачку свежину. Пуне црвене усне смешиле су се под прћавим носом, чије су обе ноздрве јако удисале живот и изгледале као зрео цвет.

Ово испијено лице изазвало је код Мура више саучешћа него ли оне патње пуне мржње о којима се и он сам уверио.

— И ја сам имао велику несрећу, рече Мур пригушеним гласом, као кад се говори самоме себи. Човек се навикне. Доцније више се и не пати. Не знам да ли је то утеха, али време брже успомене. Треба чекати... ослобођење.

— Останите, прекићала је она, још једанпут. Ја вас само мало разумем; не знам о вама ништа, чак ни ваше име. Али осећам да ми желите добра, да ме не презирете и поред моје беде.

Он је већ био на улици, куда је још допирало глас ове жене.

— Допустићете ми да вас опет посетим. Он климну главом и брзо се удали, затим кришом погледа своје руке, плашећи се да на њима нису остали трагови крви... Ко ли је убица?

А немо питање Татјане: „зашто лажеш? Цео свет лаже“ није га остављало на миру.

(Наставак у идућем броју).

Уредништву
је потребан
млад и окретан
фотографски
репортер
за Београд

Један стари Београђанин

Нестаје старог Београда, све је мање његових старих становника. Потребе новог времена очистиле су и Марково гробље и његове вечне становнике преселили су даље, изван центра престонице. Коров који је покривао гробне плоче давних покојника склоњен је и данас само још заостала црква напомиње да је ту, давно, пре ратова, постојала варош мртвих. Давно је било када су Бранислав Нушић и Јефта Угричић бележили фирме београдских трговаца чија се имена не завршавају на „ић“ и „вић“, да их слажу у стихове. Конда—Шонда, Гуша—Нуша, Бода—Кода, Луча—Вуча и још пуно других. Међу овима био је један кога су с муком уврстили у песму, јер му име није било погодно за стих. То је био Ђорђе Пашона.

Пашона је познат старим београђанима. У младим данима носио је антерију. Тек пред први српско-турски рат обукао је европско одело. Дуго година држао је кавану и ресторацију „Булевар“. Ту се некада скупљао бољи и отменији свет. Пашона је био човек старог кова, али је умео да се прилагоди приликама и потребама новог времена: прве певачице и играчице са стране, које је он називао „цучице“, појављивале су се на „Булевару“.

Пашона је станао испод Делијске чесме у данашњој улици Вука Караџића, до угла. На самоме углу дизала се једна од највећих и најлепших џамија у Београду. До саме џамије становали су браћа Пашона.

Године 1878, чим је Србија извојевала независност, та је џамија срушена, а од камена и цигла саграђена је кавана „Пролеће“, која такође више не постоји.

При раскопавању џамије зидари су нашли један скелет, сигурно каквога имама или муфтије. Ђорђе Пашона, који је стално надгледао рад зидара, посматрао је задовољно нађену лубану; најпре је штапом цвокну једно два три пута на запита:

— Ела де, камо ти твоја сила?

Затим победнички стане једном ногом на њу и машући руком, ликујући рече:

— Исполај на Господа... бесе му! Турци има да пропадне, да иде из Еуропа... Српско и грчко царство ће да дође. От Цариград да се зове ново Константинополис...

Време је претрпало стари Београд и многе старе Београђане; ми ћемо по који пут пробудити успомену на оне, које су наши родитељи наследили и изнети по штошта из те угашене и заборављене прошлости.

М. Павловић.

— Како је?
— Није ништа боље, докторе.
— Па сигурно нисте држали дијету? Јесам ли вам рекао да једете само оно што лепа једу.
— Па јесам дојео сам највише маторе, једно викао динара, два паличница и једну алишну за лекачење, а ништа боље.

Тонфилм

Техника израђивања и пројектирања тонфилма
Три главне врсте тонфилма

Г. ТОМАС МАН,

победник Нобелове награде за књижевност 1909
снима се на тонфилм

Година 1930 година је тонфилма.

Иако је данас ступио у праву моду, тонфилм није тако нов: први тонфилмови потичу још из 1900 године. Истина, то нису били данашњи тонфилмови, него филмови са погодном музичком пратњом или говором. Он је имао тада толико мана да није могао успети. Ипак, радило се на њему, на његовом усавршавању све до данас. Поготову радило се у Немачкој, где је први такав тонфилм направљен. Систем Триергон још пре рата је успео, али, из недостатака финансијера, и овај солидни покушај једне франкфуртске фабрике морао је пропасти. Тек сада, пошто су амерички филмски магнати уложили и зарадили велики новац на тим филмовима и Европа је почела подражавати. Да није било Америке и њеног вечног примера напретка по сваку цену, Европа, ма да је измислила и усавршила тонфилм, не би ни данас нашла још капитала.

Сви досадашњи тонфилмови могу да се поделе на три врсте: на светлосне грамофонске и челичне. (Имена су страна и нису још код нас добила праве термине).

Светлосни тонфилм састоји се од једног екрана нормалне величине, коме је на једној страни одговарајући тон означен танким или дебелим цртама, рељефним рецкама. Грамофонски тонфилм означава филм коме је дата танка пратња на одељеним грамофонским плочама. Челични тонфилм претставља најбоље решење: то је филм израђен на челичној пантљики, у коју је тон рељефно усечен електромагнетским путем, посредством једне челичне жице. Према свим овим документима јасно је да сваки тонфилм има два дела: део слике и део тона. Слика је иста као код немог филма, док се тонски део може изабрати од три горња начина конструкција.

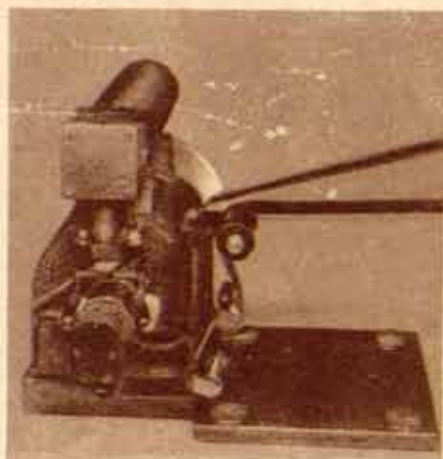
Кад се снима тонфилм раде две коморе: једна тон, друга слику. Оператер снима слику а микрофон прима звук, па га затим у форми електричних импулса струје води до одељена за бележење тонских знакова. Ти импулси, који долазе са микрофона, појачавају се једним специјалним апаратом, затим се регулишу једном пријемном и веома осетљивом лампом која апсорбује неартикулисане или претерано јаке тонове и нормализује их по вољи необично м брзином. Код неких система уместо те лампе постоји

специјална ћелија за регулацију, или галванометар у облику огледала (Петерсен-Паулсен). У апарату за примање звука најтеже је удесити то да се он окрене једномерно, једном брзином са окретањем апарата за снимање слике. То се регулисава једном електричном везом која окрене оба курбла. Апарат за синхронизирање има дужност да даје исто толико тонских ознака колико формалних даје фотографска комора. Лампа за регулисавање уједно осветљаје пантљику или је оставља неосветљену, и према томе, огромном брзином, пантљика добија оне рецке са стране. Ако је тон висок лампа може хиљаду пута у једној секунди да изврши своју операцију. Супротно ако је тон дубок. Наравно да та радња још није завршена, као што и код немог филма треба развити позитив у негатив. Тако се и та пантљика са тонским знаковима мора развити, фиксирати па пренети на један негатив посредством специјалног апарата за копирање. Тако од два позитива настаје један негатив. У средини је слика а с леве стране тонски знакови.

Такав екран одлази у један нормалан филмски пројекциони апарат, који има опет специјални део за пројектирање тона поред дела за пројектирање слике. Слика иде кроз свој део апарата сасвим нормално, док тон иде кроз један специјалан део где га једна јака сијалица просеца светлошћу у форми веома финог зареза. Светлост, која прође кроз те рецке пантљике пада на једну фотографску комору. Ова фотокомора даје кроз један апарат за појачавање шума одговарајући звук према ширини простора означеног на пантљичи извесним танким или дебелим зарезима. Састављајући се великом брзином, ови зарези, односно пропуштања шума кроз веома малене отворе, дају заједно по групама извесне високе или ниске тонове према трајању њиховог изговора, песме или музике. Тако се добија синхрон слике (уста глумца) и говора преко плоче у комори. То је начин на који се справљају „светлосни“ тонфилмови.

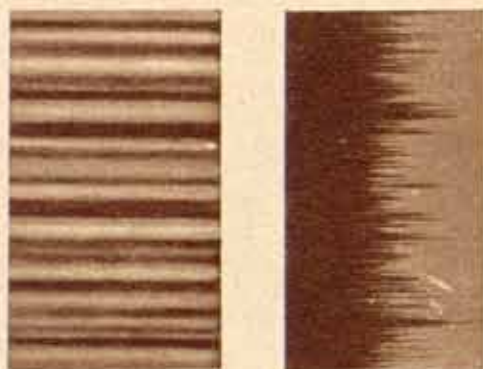

Комора за снимање тонфилма на принцип
грамофонске плоче, са синхронизацијом

Начин развијања тонфилмског екрана на
принципу челичне пантљике за хватање
магнетичких тона

Грамофонски тонфилмови из основа се разликују: они не дају на самом целулоидном екрану слику усека тона и слику лица, него се тон сасвим технички одваја од слике и бележи засебно на грамофонској плочи

Знакови тона на тонфилмском екрану:
лево аналози на принцип светлосног снимања,
десно на принцип амплитуде

позитива. Тонове пролазе кроз апарат за појачавање и гравирају се путем електричних таласа на воштану плочу. Плоча добија апсолутно исте карактеристичне усеке какве видимо код обичних грамофонских плоча. Разлика је само у — пречнику: плоча тонфилма обично има пречник од 40 сантиметара. При снимању стоји апарат за примање тона у плочу у вези са операторским курблом који се окрене да снима слику. Прецизност се теже постиже, али може да буде савршена. Апаратура за пројектирање оваквог грамофонског тонфилма састоји се од једног сасвим нормалног пројектора за слику, од кога се одваја један еластичан талас који се употребљава за олу грамофонску плочу која слици припада. На грамофонској плочи струже (клизе као грамофонска игла) један електрични изазивач тона („пик-ап“) чија одводна жица стоји у вези са апаратом за појачавање који појачава слабе струје и спроводи их једном мегафону. Мегафон шаље ударе струје као праве и чисте, појачане звукове. Како игра ма и највеће плоче може да траје максимум седам минута, сасвим је разумљиво да овакав један тонфилм захтева веома много плоча и механичку смену тих плоча. Вештина је у томе да се те плоче промене тако брзо и вешто да то публика уопште не запази. То се постиже тиме што су на апарату стално по две плоче, и док једна свира друга се намешта. Постоји једна мала апаратура са

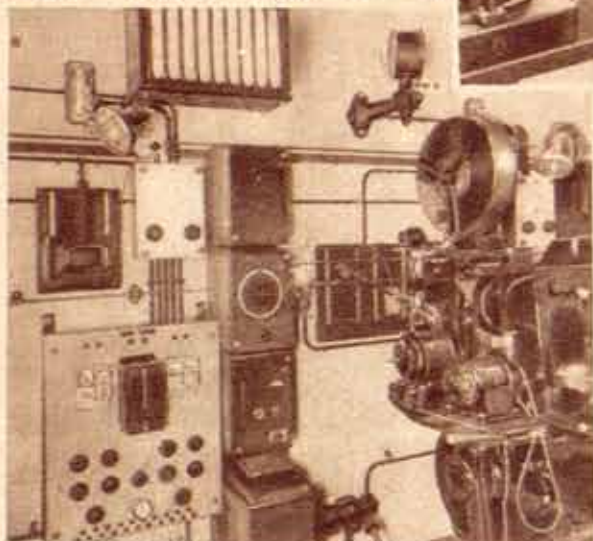
электромагнетом, која механички покрене другу плочу онога часа када се прва заврши. Не губи се ни десети део секунда.

Најзад, ред је да опишемо последњу врсту тонфилма: „челични“ тонфилм. Овде, приликом снимања, импулси струје спроводе се из микрофона кроз апарат за појачавање на два електромагнета. Ови магнети постају, у ритму долазећих удара струје са апарата за појачавање, час јаче час слабије магнетични. Између та два магнета пролази челична жица час јако час слабо магнетизована. И овај процес врши се на тај начин што се покретање ове жице кроз електромагнете врши истом и хармоничном брзином којом се окреће

курба на апарату за снимање слике. После ових ознака јаче или слабије магнетизације, и знакова који од тога остају на челичној жици, екран тона не иде на израду негатива. Овде је тонски снимак истовремено и негатив. Он долази, пошто је снимљен негатив слике, одмах у апарат за пројекцију. Челична жица провлачи се и ротира кроз једну нараву која је за тонски

Метални колачи за описке својих
васпираних плоча

Модерна кабина тонфилмског пројекционог
апарата

рефлекс постављена на пројекционом апарату. Та апаратура састављена је у ствари опет из два електромагнета, кроз који обрнутим редом пролазе тонски усеци. Овај магнетизам жице прелази у електричне калеме који дају слабу струју, а та струја, која пулсира тачно у хармоничном ритму са тоновима ухваћеним на микрофону пролази кроз мегафон и постиже савршену синхронизацију са сликом.

У једноме од идућих бројева изнећемо опис практичног снимања тонфилма у филмском атељеу и под ведрим небом.

Долорес Костело игра главну улогу
у великом тонфилму „Нојев Ковчег“
који се данас први пут приказује
у биоскопима Касина

Нови весели тонфилм „Преокренути свет“

Виктор Мак
Лаглен,
Лили Дамита,
и Едмунд Лов
у веселом тон-
филму

„Преокренут
свет“

који ће бити
приказан
идуће недеље
у биоскопу
„Коларац“

ТРИ СЛУЧАЈА

Имао сам тада адвокатску канцеларију у Риму. Био сам у почетку каријере и суд је имао према мени ту благодатност, да ме одређује по званичној дужности за браниоца највероватнијих типова. За то време од четири или пет година сигурно сам послао на робију око двеста зликоваца, вративши ипак мали број друштву.

Сећам се да ми је једном поверена по званичној дужности одбрана једног допова, који је галантно испразнио џепове једној госпођи, док је побожно слушала литургију у цркви Св. Петра.

Ухапсили су га жандарми баш кад је хтео да се изгуби, на црквеној капији, по опису покрадене госпође, али код њега нису ништа нашли. Кад су га суочили са жртвом ова није могао да потврди одлучно да је то он; чинило јој се и није... Једном речи жандарми су га ухапсили, али апсолутно није било сигурна доказа о његовој кривици.

Пошто сам постављен за његовог браниоца, имао сам са њим овај разговор:

— Дакле, овде у четири ока будите искрени и кажите ми да ли сте буђелар...

— Јест, буђелар сам дигао ја!

— До прага!

— Дигли би га и ви... био је пола у џепу, а пола је висио напоље... Госпођа би га изгубила тако и тако.

— А ви, да би предупредили ову опасност.

— Помислио сам: ако га изгуби, неко ће се користити... Боље је, дакле, да се користим ја...

— Ипак, главно је да вас нико није видео... Ви ћете порицати и можемо се надати... Што се мене тиче, учинићу све...

— Ох, господине заступнице, не брините. Што се пак мене тиче, овде се одлично осећам... Сада је жалосна сезона... зима. Сви су закончани до гуше. Права жалост: нема посла... Ако ме и осуде пет или шест месеци изаћи ћу почетком лета, а тада...

— Не, не, надајмо се... Ви говорите што мање и пренустите ствар мени...

Оставио сам га тако, али ми није изгледало задовољно, надајући се да ћу га виде неповољно.

Освануо је дан претреса. Доказа није било. Није било сведока, „корпус деликти“ је нестао, а покрадена, стара и упола слепа жена, није смела да се закуне да је кривац баш мој часни клијент.

Суд га је пустио испод суђења.

Кад је пресуда прочитана ја сам га погледао задовољан. Климао је главом са ти осмех захвалности, али сам видео само изазивајуће црекање и чинило ми се да ме допов испод гласа шаље до ђавола.

Вратио сам се задовољан у канцеларију.

У почетку моје каријере био је то мали триумф, јер у нашој професији није редак случај да сматрамо успехом кад једног зликовца вратимо у друштвени саобраћај.

Није прошло ни четврт сата, кад ми пријавише посету мог клијента.

Долази да ми се захвали, помислих. И, присетивши каквог је калибра тај шатровац, кога сам пре четврт сата описао као највећег џентлмена на кугли земљиш, погледах брзо око себе, да бих се уверио да нема шта да се смота на брзину.

Чим је ушао видео сам да је намрштен, мрзовољан, готово ђутит.

— Шта је? — упитах. Да ли сте задовољни?

— Баш ми мало, одговори ми набусито. Буђелар се обрнуо ко зна где у рукама „другара“, кога сигурно нећу више пронаћи. Сезона није згодна, као што вам рекох, за „посао“... Зар мислите да сте ми учинили неку услугу издвајањем ме из хапсе, где сам јео и пио као владика?

— Ја сам се зграуно.

— Зар вам је баш било добро?

— Не могу да кажем баш добро... Али, ипак, била је једна станица... био сам на сигурном терену... А сада, шта да радим?

— Како мислите?

— Надам се да ћете ви, који сте ме извели, сада повести рачуна како да проживим ова два или три месеца. И ако ни сам баш мед и млеко, као што сте ме ви описали, опет ћете ваљда пристати да ми дате неки посао у вашој кући.

— Полако, пријатељу, полако!

— Шта полако?... зар нисте ви казали да сам џентлмен...

— Добро, добро, доста је! — рекох најзад, нервиран том сценом. Ако хоћете нешто за прве потребе, ево вам... Узех буђелар, дадох му 50 лира и окренух му леђа.

Надао сам се да ће одмах отићи, али осетих како ме дирнуо за лакат и окренух се.

— Дакле? Шта још тражите овде?... Идите, рекох му, уверећем толиком бестидношћу.

— Идем, одговори неким сладуњавим осмехом. Дакле, ово овде ми поклањате?

— Поклањајам вам.

— Све?

— Све, до ђавола!

Зликовац није одговорио, окренуо је леђа и изашао, трајајући руке.

Остао сам неколико минута на месту. Затим, као да ми је нешто блеснуло у мозгу, опипнух нагло руком џеп од капута... Буђелар беше нестао. „Џентлмен“ ме чак навео да му га поклоним. Добно сам хонорар, који сам заслужио.

II.

После овог првог знака доповске захвалности, моје џентроноско одушевљење мало се стишало.

Преживео сам период разочарења и готово сам омрзнуо адвокатски посао. Кад једног дана, из радозналости уђох у собу појединачног судије.

На оптуженичкој клупи седео је један младић живахне и интелигентне физиономије, оптужен такође за крађу буђелара.

Његов бранилац није дошао због болести. Судија, чим ме видео, одредио ме за браниоца по званичној дужности и морао сам да га браним.

Није било ранијих преступа на његову штету. Сведоци су га описали као вредног младића и ја сам, потстрекнут тим изјавама и толико недовољним аргументима оптужбе, напао жестоко несавесност, услед које се доводи на оптуженичку клупу један частар грађанин, под таквом бешча-

стењом оптужбом. Требао је дакле ослободити оптуженога, а поред тога сам изразио жаљење, што још не постоји онај једино спасавајући закон против истражних власти. Завршио сам говор обраћајући се својем клијенту и позивајући га да дигне високо главу чак и на оптуженичкој клупи, јер, у сваком случају, оптужба не може да обесчисти. То може само злочин.

Судија га је ослободио.

Оптужени је изашао самном.

Али, овај није био незахвалан као онај први. На судској капији рече ми:

— Господине правозаступнице, ја сам сиромаш и могу да учиним за вас само оно што ми срце налаже...

— Та оставите, молим вас...

— Не, не. То је моја дужност. Пазите. Сада ћемо изаћи заједно. Ако успут видите на некоме неку стварчицу, која вам се допадне, кажите. Сутра ћу вам је донети кући.

И овога пута био сам лепо пласирао свој бранилачки занос!

III.

Сећам се, између осталих, једног младића лепо одевеног, рекао би готово елегантног, оптуженог за крађу панталона кројачу (Оливети).

Судија, ма да је уложио сву добру вољу, није успео да напабирчи довољно основа за осуду мог клијента.

Дошао је пред суд осам до десет сведока, и сви су изјавили да кривац није могао да буде тај младић.

Само се кројач Оливети нешто мало присећао, чинило му се и није да је то тај, али није могао да се закуне. Дакле, у пола претреса ја сам већ био убеђен и преубеђен да тај јадни младић није био крадљивац оних панталона.

Устадох... Говорио сам што сам краће могао, јер је већ било време ручка, и тражио сам да се мој клијент ослободи.

Судија је гризао бркове, осећајући да му се плес измиче. Повукао се, и после пола сата појавио се са пресудом. Било је то сјарно ослобођење. Јадни младић изашао је испод суђења чист, као душа из очишћеништа.

Тада, пошто се читање пресуде завршило, ја сам се обратио њему и рекао, као Христос Лазару:

— Устани и ходи... Слободан си!

Младић је погледао унаоколом механичким погледом. Задржао га је мало на публици у дну сале и одговорио, намигнувши ми:

— Сада не могу... Морам да сачекам...

— Шта да чекаш?... Зар ниси чуо?... (Оглашен си за невиног: дакле?)

— Дакле, дакле!... — прогунђао је, слежући раменима, помало унезверен. Хоћете да идем одмах, али ја морам да сачекам; не знате зашто...

— Зашто?

— Јер је кројач још увек ту... а ако прођем поред њега, познаће панталоне...

— А где су?... — На мени!!

НИКОЛА Д'АЛОИЗИО

Наш дом

Модерно Домаћинство

Циљ сваке домаћице требало би да буде да се што више ослободи непотребних кретања и сувишног умора, а ипак да постигне све потребне послове. У томе игра највећу улогу држање тела.

Највећи умор долази од стајања при раду. Наше домаћице највећи део времена при раду отстоје, иако то може да се избегне, јер се већи део послова може радити и седећи. Стајање је заморно не само за ноге, већ за цео организам. У томе ставу и руке и сви мишићи на леђима напрежу се и приморани су да чине ненормалне покрете. Не стоји се само да би се стајало; него се при томе ради, и то често пута тешки послови, који напрежу све мишиће. Отуда велики део жена почиње врло рано да бољује од проширења вена, дебљања ногу итд. А болови у крстима и плећима, које ми сматрамо као последицу реуматизма, у већини случајева долазе од неприродног кретања и напрезања при раду у кући. Али и неправилно седење може чинити исте штете. Није тешко подесити и извршити се на положај који је користан за организам.

У домаћинству је један од најважнијих фактора огревин материјал. Употреба и искоришћавање топлоте, која се добија помоћу горивог материјала, већином је неекономска и расипна. Количином којом наши просечни грађани греје свој стан и зготовљава јело, могле би се, модерном и срачунатом употребом, подмирити 3-4 такве породице. Код нас је о томе мало вођена статистика, и морамо се користити подацима других културних земаља, где је главни материјал за гориво угаљ.

У обичном животу врло се мало зна да потрошња материјала за горење у домаћу долази из друго место у статистици опште потрошње. Већи проценат иде само на топање метала.

Да би се постигла уштеда у горивом материјалу, који је данас скупљи него икада, потребно је прво и

Срмачки за грејање јела и посуђа на радиатору од централног грејања

У Немачкој је пронађен врло практичан и јевтин апарат за грејање не само тањира и посуђа за сервирање за столом, већ се може употребити и за грејање јела. То је апарат који је причвршћен за радиатор од централног грејања. Има покретних који се могу премештати по вољи, а у последње време има радиатора који се фабрикују заједно са тим апаратом. Наша горња слика приказује један такав радиатор са учвршћеним сандучетом за грејање.

Јеловник

За идућу недељу

Овај јеловник одређен је за грађанску кућу на нешто више нормалног општења. Предвиђају се јела одређеног врста.

НЕДЕЉА

РУЧАК: Пита са сиром. Јагњече печење са салатом. Воће.

ВЕЧЕРА: Јагњеча чорба. Спанач са прженим хлебом и јајима. Кох од чоколаде са шодом-ом.

Трошак око 110 динара

ПОНЕДЕЉАК

РУЧАК: Кућана телећа глава са сирћетом и зелином. Зелени грашак (шоверба) с паштетом. Сир.

ВЕЧЕРА: Шведска супа. (Полупулају се кости и размазена, направил се запирка с прженом пшеницом. У излучалу, заправљену и прожељену чорбу, на десет минута пре сервирања разбави се пажљиво на сваку особу по једно јаје, не мешајући чорбу. Ваљда би се јаје цело скупљало. Одвојено се пропржи месена на водите сећа вобасина, а исто тако одвојено и ситно месене вршице хлеба. Чорба се зачини кинеском млеком и једним жуманцем, супа се зачисти у чинију за супу, да се јаја не би растурила. Супети се испржени вобасина, а хлеб се додје на столу у тањир.)

Бриселски ђез на бутеру. Воће

Други је један важан фактор у домаћој економији штедања у материјалу. Штедња при великим привредним газдинствима предмет је већ неких стручних испитивања. У маломе то исто важи и за домаћинство. У домаћим пословима прва се уштеда може извести брижљивим руковањем материјалом. Један немачки статистичар изнео је у цифрама шта један народ изгуби само зато што се по кућама не служи модерним практичним справама и посуђем при зготовљавању јела. Навешћемо као пример маст (свињску и бутер). Према испитивању која је вршио Потхоф, дневно на једнога становника пропадне просечно 20 грама масти, рђавим руковањем и употребом примитивног прибора. То значи да на 200.000 београдских становника пропадне дневно 4000 килограма масти, што чини годишње 1.460.000 килограма или око 28 милиона динара. Исто тако код кромпира: рђавим луштењем и сувишним одбацивањем према тој статистици пропадне 10 од сто употребљивог дела кромпира. Итд. Главна је уштеда у правилноме начину употребе намирница.

прво имати добре пећи. У модерно саграђеним становима то је питање у главном решено и потрошња материјала за горење сведена је на минимум. Али у примитивним пећима, које има баш наша сиротиња, материјал за горење троши се у лудо и гори се бар три пута више него што би било потребно. За исти, па и мањи новац, може се саградити економска пећ, која ће добити топлоту три пута толико искористити.

Хиљаде и милиони домаћица употребљавају своје пећи (шпархерде) с пуним уверењем да су оне потпуно исправне, јер не знају да пећи могу лако да се дотерају, те да кувају два пута брже, а да троше у пола горивог материјала. Грешке у пећима долазе или отуда што је роштиљ на коме гори ватра сувише дубок, или сувише велики; или је простор кроз који вуче ваздух сувише широк; или што вратница добро не затварају итд. У идућем броју донећемо у сликама неколико примера, по којима ће домаћице моћи контролисати своје пећи и по потреби дотерати их тако да омогуће уштеду у дрвима или угаљу, а уједно и у

УТОРАК

РУЧАК: Супа од говеђих костију с резанцима.
Сочибо с фасираним месом.
Компот.

ВЕЧЕРА: Енглески омлет са сиром. (Памћење се да сира универзално-парифа и узмете се са жуманцима. Засебно се издвоје пена од четврти беланца у адези у боји) Не се и и пећи и сервирати. Са пеном се измеша сир са жуманцима, затим се брзо пене у пећи (верни) и то у тренутку баца се ево за столом. Сервира се хитно.)

Бели паприкаш. (Пелећи месо се исече на ситне комаде и промеша се са 3 до 4 главице сасвим ситно исецане лука. Када је месо потпуно упијано (дисторбено) посује се по меду две главице бршана, промеша се, све и папике са два деши повлаче (милерана) и сиром. Количко је потребно да се не буде ни сироме густ ни сироме жидак. Дод се пржи с туком може се додати ситна першун и бибера.)

Суши ситни козаци.
Трошак око 100 динара.

СРЕДА

РУЧАК: Гулаш супа.
Кнедле од сира.
Компот.

ВЕЧЕРА: Вифтех с јајетом.
Пуслице с обрстом.
Боће.

Трошак око 100 динара.

ЧЕТВРТАК

РУЧАК: Супа од бораније (конзерва).
Пржен мозак, салата од бромпира.
Компот.

ВЕЧЕРА: Јаја у зеленишу, као салата. (Скуба се на сваку особу по једно јаје у избушеној лажичи за печење супе у избушеној спаној боји. Када су скубана пуштају се у ста-
клену чинију за салату и преко њих се исече сасвим ситно главица црна лука, мало кнедлица краставца и ситан першун. Када има исече се и живи парадајз и ољуш-
тене печене паприке. Дода се мало кавира. Засебно се измеша лажича сенфа, со, би-
бер, сирће и зетин и тиме прелије јаја.)
Пире од бромпира са шунком.
Сир.

Трошак око 95 динара.

ПЕТАК

РУЧАК: Рибља чорба.
Шаран на бромпиру. (Ошпићен шаран за-
сече се попречне на више места с обе стране. Бромпир се исече на сасвим танке
вољубове и испере из много вода, докле год вода не буде сасвим чиста. Бромпир се усолу и доста обилери у једној адези.
У будец, воји ће ићи и на сто, пореба се одоход бромпир, а на бромпир се положи осолени шаран. Понећу се околом комадићи
бутера, па се прелије са мало воде и по-
влаке (милерана) и метне у пећ (верну)
да се пече.)

Сир.

ВЕЧЕРА: Нудле од бромпира.
Свињско печење са салатом.
Компот.

Трошак око 100 динара

СУБОТА

РУЧАК: Флешице са шунком.
Језици у парадајзу.
Боће.

ВЕЧЕРА: Шаргарепа с телетином.
Пшкоте с тученим кавијом (обрстом).
Трошак око 90 динара

Како се губе муштерије

Један амерички лист направио је стати-
стику узрока због којих се губе муштерије.
Према њему губи једна трговина муште-
рија:

Ако је продавац неучтив	7 од сто
Ако наваљује много на муштерију	6 " "
Ако је особље индиферентно	2 " "
Скупа роба	16 " "
Рђава роба	10 " "
Ако се испорука не врши на време	10 " "
Ако се изгуби	7 " "
Рђава испорука	6 " "
Рђав изглед робе	5 " "
Покушај да се тражена марка за- мени другом	6 " "
Одбијање да се артикал замени другим артиклом	6 " "
Рђава дирекција	6 " "
Лажна реклама	2 " "
Тражене робе нема на стваришту	10 " "
Ако клијент дуго чека да буде услужен	1 " "
свега	100 " "

Ауто за 27 франака

У Нидербруну, у Швајцарској, изложен
је јавној продаји пре кратког времена, је-
дан сјајан и врло скупocen аутомобил. Не-
колико лицитаната или боље рећи љубопит-
љивих грађана загледало је дуго кола, али
се нико није усудио да се надмеће јер су
сви рачунали да ће кола бити скупа.

Међутим, нашао се један шаловица који
је понудио 27 франака. Свет се смејао,
лицитант који ни сам није веровао да ће се
његова понуда примити отишао је послом.
Али, десило се да других лицитаната у оп-
ште није било и тако је његова понуда
примљена, те је човек, не падајући се, до-
шао до луксузних кола за 27 франака.

Радио у возовима

Америка је увела одавно, Европа пре
кратког времена, а Француска ових дана
радио у возовима.

Интересантно је забележити да је тре-
бало да један радио вагон пређе преко 50
хиљада километара док су извршене све
потребне пробе. Иначе, уређење је исто као
и у Америци. Путници на прузи Париз—
Хавр добијају за 5 франака слушalice и
само их укључају у контакте, па су везани
са цезим светом. Могу се по вољи слушати
извештаји са берзе, концерти, предавања
и тд. За време војње се такође може разго-
варати, а могу се слати и примати теле-
грами. За време емисије из радио вагона,
чиновник навије грамофон и путници слу-
шају разне плоче.

Проналазач поштанске карте

У Минхену је недавно умро проналазач
поштанске карте са сликама Лудвик Црнер.
Према његовом причању идеја о пош-
танској карти пала му је на памет кад је
једнога дана послао неким пријатељима
слику генерала Рапа залепљену на обичан
картон. Његов проналазак имао је много
успеха, али се убрзо јавила конкуренција
са већим капиталом.

Данас је карта толико распрострањена
да се на њеног проналазача потпуно заборави-
ло и Лудвик Црнер је умро у највећој
беди.

Како је Роберт Кох убедио
научнике да је пронашао клицу
колере

Немачка влада послала је 1883 године
др. Роберта Коха, проналазача бацила (кли-
це) туберкулозе, у Мисир и Индију, са не-
колико његових ученика да испитају узроке
колери. По повратку у Европу др. Кох је
објавио да колери изазива један бацил у об-
лику запете кога је он назвао кома-бацил
(лат. coma = запета).

Међутим, сви докази које је он износио,
научници нису хтели да приме, јер живо-
тине не болују од колере, а на човеку није
смео да се покуша бацил. Прво одушевљење
било се угасило и, можда ни до данас не
бисмо знали узрок колере, нити бисмо се
могли против ње борити да није дошао у
помоћ један несрећан случај. Новембра ме-
сеца 1884. заразио се, радећи са кома-ба-
цилом, у самом Коховом лабораторијуму
један његов ученик који је оболео од праве
азијатске колере. Следбеници Кохови, Пе-
тенхофер професор хигијене у Минхену
Емерих, Штрикер, Хастерлик, Мечников и
други познати лекари, да би доказали вред-
ност проналаска сами су гутали бацил и
разбољевали се од колере. Од тада више
нико није сумњао у нови Кохов проналазак,
а медицина је много добила.

Може ли човек од једне заразе
више пут оболети?

Обично се мисли да се заразне болести
не „повраћају“, т.ј. да се од заразе не може
два пута оболети.

Међутим, показало се да се, и ако врло
ретко, за разне болести могу да поврате,
само постоји нека разлика. Тако, наука
тврди:

1. Дифтерија, реуматизам зглобова, цр-
вени ветар и инфлуенца могу се чешће по-
вратити.

2. Од шарлаха се може човек само два
пута разболети.

3. Велики кашаљ врло ретко се два пута
бодује, а ако смо га у детињству имали ни-
како се не враћа.

4. Од крвавих богиња и заушјака не
може се два пут боловати.

Како
зашито

(одговори)

1. У Вукову Рјечнику постоје и гусе и
гудети и гуслање, а нема Гуслар.

2. Да избегну аустријску цензуру.

3. Туберкулоза се најчешће јавља после
двадесетих година; од 30—40 је има мање,
а од 50 опет учеста. — Рак почиње тек
од 45. године, а највише се јавља код 60-то
годишњака. Запаљење плућа је болест прве
младости и касније старости. Од Капље у
мозгу обично умиру људи између 40—50
година. Тифус највише коси младеж. За-
паљење бубрега је болест свих доба живо-
та, а нарочито учеста у педесетим година-
ма. Запаљење мозга је дећа болест, али се
јавља и између 20. и 30. године. Запаљење
плућне марамице највише школи лицима
старијим од 60 година.

4. Колера 48 сахати; бацил Дифтерије
28 дана; бацил Тифа 40 дана; а бацил Ту-
беркулозе 130 дана.

5. Раствори се у хлороформу салицилна
киселина толико колико се она може ра-
створити. Тај раствор се промућка са пи-
ћем (вином, ликером, маином). Ако у пићу
има фуксина раствор ће га извући па ће се
њиме црвено обојадисати.

— Тога, како се поклапа кад је човек пијан?
— Емо, кад ти се од оне двојице приличи за су-
чешторица.
— Па тамо седи само један.

БЕОГРАД-ПАРИЗ ЗА ЈЕДАН ДАН

НОВА ВАЗДУШНА ЛИНИЈА С.І.Д.Н.А.

Авион који саобраћа

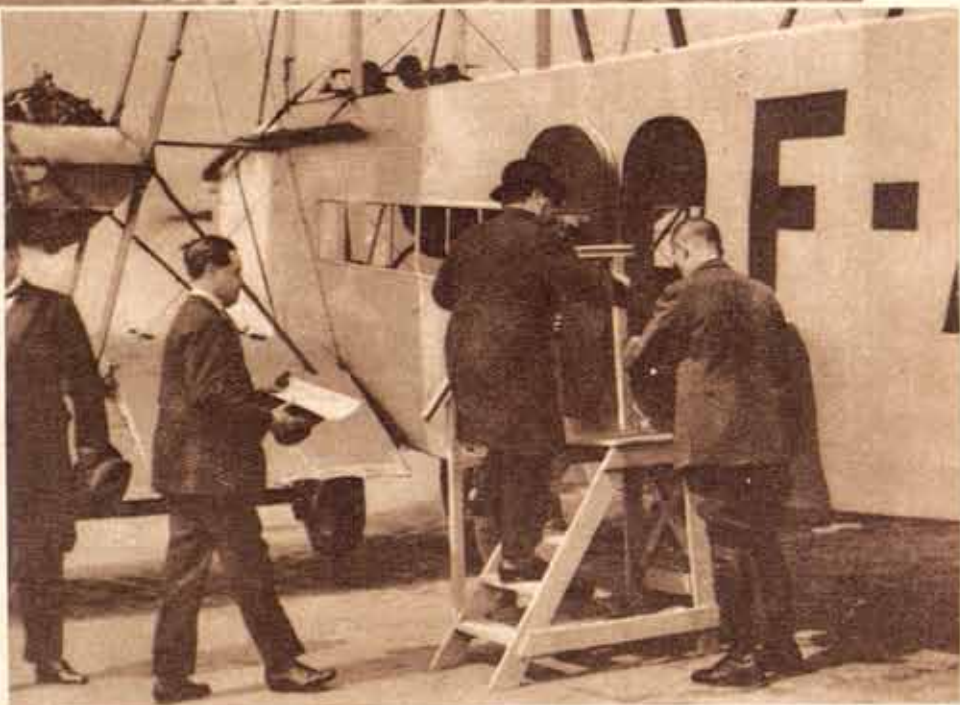
Од 1 маја обе године путници ће моћи у току једног истог дана да стигну авионом из Париза у Београд.

Француско ваздухопловно друштво Сидна установљава нову брзу ваздухопловну линију Дунав—Експрес од Париза до Београда. За ову линију биће употребљени велики авиони ради веће сигурности, и ради узимања већег броја путника.

Најинтересантније за нас је то што је за ову нову ваздухопловну службу изабран баш Београд, који овим добија најкраћу, директну везу са Паризом, и самим тим постаје значајан ваздухопловни центар.

Авиони Дунав—Експреса полазиће из аеродрома Ле Бурже код Париза у 2 часа по поноћи, али ће у прво време узимати путнике тек од Штрасбурга из кога ће полазити у 4 и по часа изјутра тако да путници цео лет изврше у току дана, док ће се само пошта преносити већ и од Париза. Авиони ће ићи даље од Штрасбурга преко Прага, Беча и Загреба и стицаће у Београд у 19,20 часова.

Цео лет ће трајати 17 сати са обим задржавањима, а за путнике ће трајати нешто мање од 15 сати, пошто

Француски Министар ваздухопловства г. Лоран-Енак, приликом једног путовања авионом С.І.Д.Н.А.

се укрцавају тек Штрасбургу до кога ће путовати ноћним возом.

Друштво Сидна намерава да ову линију, од Париза до Прага, снабде великим авионима са три мотора тако да ће путници имати и сабршену удобност при путовању.

У прво време друштво неће уводити код нас обе авионе из разлога што је оно већ у вези са нашим домаћим ваздухопловним друштвом које не располаже овако великим авионима, те би се тиме створио много компликованији посао.

Белићева слика у сџиљу ренесансе

НАМЕШТАЈ ИЗ ДАНА РЕНЕСАНСЕ

Од историских стилова намештаја, најдубље трагове оставила су дела ренесанса XVI. и XVII. века. Ниједан од каснијих стилова није у толикој мери послужио примером, да се из њега паралелно, у Италији, Француској, Енглеској, Шпанији, Данској, Низоземској, Немачкој — нарочито јужној — развије уметност, која је додуше свуда имала једнаке карактеристике, али којој су тадањи столарски мајстори — уметници ипак давали у већој или мањој мери свој домаћи колор, већ према утицају, који је долазио из суседних земаља. Зато историја уметности и говори о италијанском, француском, енглеском итд. ренесансу.

У свим земљама стварала је ренесанса уметност, дела непролазне и замерне вредности, па како се свагда и свуда, све што је вредно и савршено копирало и копира, тако се и у овој области уметности много копирало и копира.

Стил ренесансе још и данас имаде својих искрених присталица, а то је и разумљиво, јер он са својом тежином и својом величанственошћу уноси у дом неко свечано и отмено расположење и он ће вероватно те своје особине сачувати за сва времена и преживеће још многу новотарију.

У задњим деценијама столарски мајстори уметници, ступили су према намештају историјских стилова у исправнији однос него што је то било у доба романтизма деветнаестог века. Тада се само копирало, а данас се у стилу ренесансе стварају дела, код којих су тачно сачуване све стилске карактеристике, али која су самосталне, вредне творевине. Такво је дело кабинет, који је недавно продала фирма „Домус“ из Београда, Кнез Михаилова 50 једној угледној и отменој Београдској фамилији. Ту је у дуборезу приказана епопеја целе српске историје од Косова до Албанске Голготе. Један рад, који у свакоме погледу заслужује пажњу, па и ми томе делу исказујемо своју пажњу, доносећи му слику.

Писаћи сто у сџиљу ренесансе.

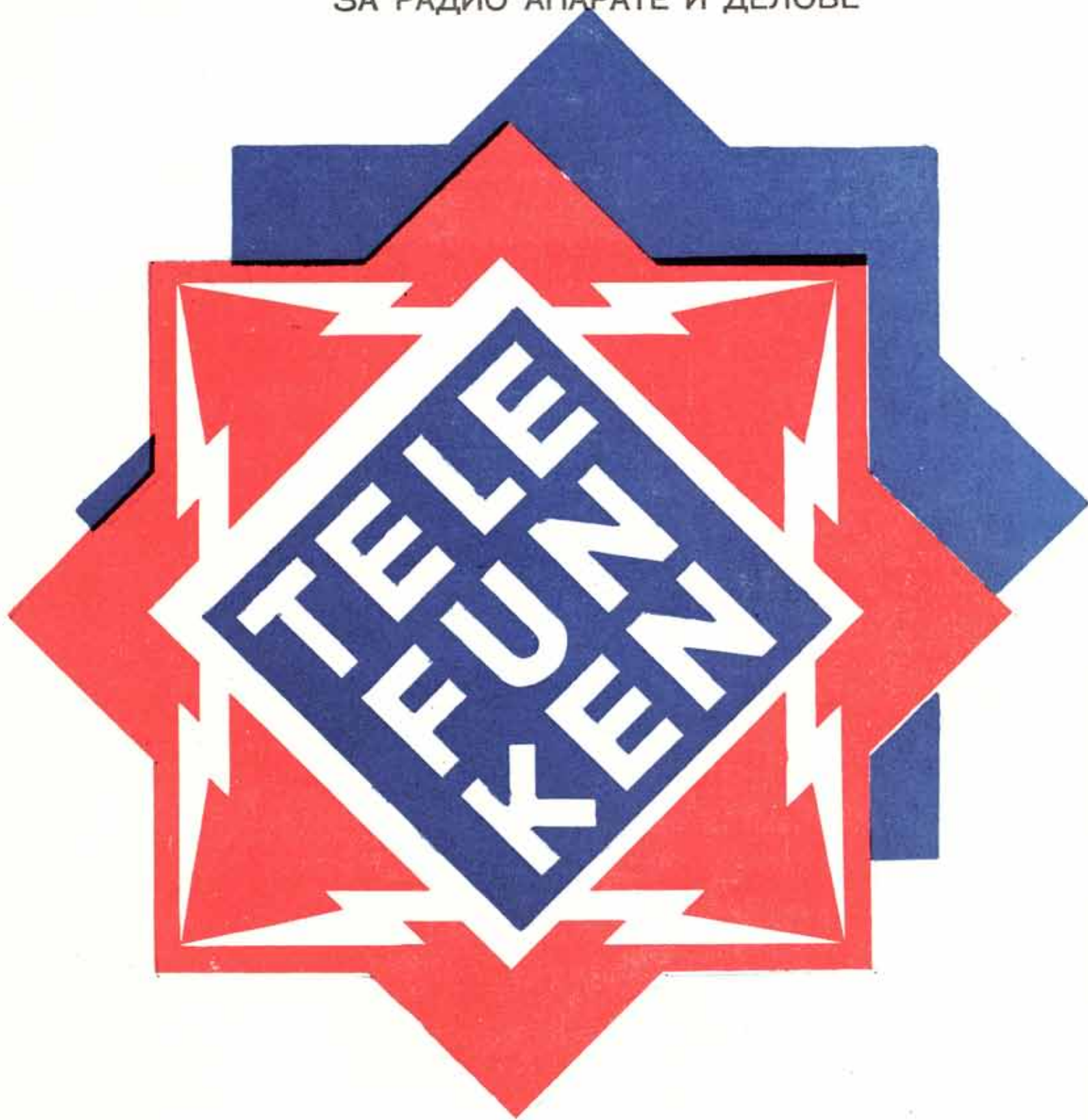
Библиотечка у сџиљу ренесансе.

*Пројекат и израда фирме „ДОМУС“, Песин и Шинцер,
Београд, Кнез Михаилова 50*

ИЛУСТРОВАНО ВРЕМЕ излази сваке суботе. — Претплата: за Краљевину Југославију: месечно дин. 14.-, тримесечно дин. 40.-, полугодишње дин. 80.-, годишње дин. 150.-
За иностранство: полугодишње дин. 200.-, годишње дин. 360.-. Поједини број 4 динара. — Огласи по тарифи. — Рачун под Поштом. Штеднишце бр. 52.004. — Редакција и администрација: Поштомарка 4-6. — Телефон и телеграм: „Илустровано Време“, Београд.

Главни уредник Миливој Предић — Власник, издавач и штампар, за Штампарско Издавачко Предузеће „Време“ Анд. Друштво Милутин С. Стевановић Београд, Кнез Михаилова 5

ТРАЖИТЕ
НАШЕ БЕСПЛАТНЕ ПРОСПЕКТЕ
ЗА РАДИО АПАРАТЕ И ДЕЛОВЕ

ЈУГОСЛОВЕНСКО СИМЕНС А. Д.
БЕОГРАД, КРАЉА АЛЕКСАНДРА 8.
ЗАСТУПНИЦИ У СВИМА ВЕЋИМ ГРАДОВИМА.

Шонда

шоколада, какао

дисквизици, кекс

